

InTraders
International Trade Academic Journal
(InTraders)

Editors

Prof. Dr. Adriana BURLEA-SCHIOPOIU
Assoc. Prof. Dr. Hakan Murat ARSLAN
PhD. Faculty Member Liza ALILI SULEJMANI

Secretary Board

Resc.Asst. Talha FIRAT

Publisher

Kürşat ÇAPRAZ

Volume 4 Issue 1

July 2021

Open access, peer reviewed academic journal e-ISSN: 2667-4408

Publisher

Kürşat ÇAPRAZ

**Address: Sakarya University, Faculty of Political Sciences, No:1311
Sakarya, Turkey**

www.intraders.org

intradersorg@gmail.com

WhatsApp+90 539 529 4288

InTraders International Trade Academic Journal Vol. 4. Issue.1

July 2021

Open access, peer reviewed academic journal

In Memory of Ömer BERKİ...

Ömer BERKİ (1951-May 2021)

We remember him with respect and longing

A beautiful person who encouraged me to found InTraders and I will always remember with good memories whenever international trade mentioned. May Allah rest your soul in heaven.

...

Kürşat Çapraz

InTraders Journal Publisher

InTraders International Trade Academic Journal Vol.4 Iss.1 e-ISSN-2667-4408

www.intraders.org

Editorial Board Members

Prof. Dr. Adriana BURLEA-SCHIOPOIU, University of Craiova, Romania

Assoc. Prof. Dr. Hakan Murat ARSLAN, Düzce University, Turkey

PhD. Faculty Member Liza ALILI SULEJMANI, International Balkan University, Macedonia

Secretary Board

Resc. Asst. Talha FIRAT, Düzce University, Turkey

Advisory Board Members

Prof. Dr. Adem UĞUR, Sakarya University

Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN, Sakarya University

Assoc. Prof. Dr. Ekrem ERDOĞAN, Sakarya University

Issue Referee Board Members

Assoc. Prof. Dr. Asena BOZTAŞ, Sakarya University of Applied Sciences, Turkey

Assoc. Prof. Dr. Öznur BOZKURT, Düzce University, Turkey

PhD. Faculty Member Cihat KÖKSAL, Istanbul Commerce University, Turkey

PhD. Faculty Member, Hilal ALPDOĞAN, Sakarya University of Applied Sciences, Turkey

PhD. Faculty Member, Imran SHAFIQUE, COMSATS University Islamabad, Lahore Campus,
Pakistan

PhD. Faculty Member, Iyad KHANFAR, Zarqa University, Jordan

PhD. Faculty Member, Mubashar Hassan ZIA, Allama Iqbal Open University, Pakistan

PhD. Faculty Member, Muhammad FARHAN, National University of Modern Languages,
Pakistan

PhD. Faculty Member Pınar KOÇ, Gümüşhane University, Turkey

InTraders Journal

Intraders International Trade Academic Journal is peer reviewed academic journal, open access and accepts "PRINCIPLES OF TRANSPARENCY", follows the practice guidelines prepared by the Publication Ethics Committee (COPE).

Aim

InTraders International Trade Academic Journal aims to be able to publish scientific research of researchers; aims to create a platform that will contribute to academic development and increase the number of qualified academic studies.

Scope

InTraders International Trade Academic Journal is a well-known international journal that publishes original and scientific research in the field of international trade in English. The journal has free and open access to all researchers. The language, science, legal and ethical responsibility of the articles published in the journals belong to the authors. Articles published in the journal can not be used without reference.

Review Process

The articles to be submitted for publication in InTraders must have never been published before, have not been accepted for publication, and have not been submitted for publication.

Review process includes "Preliminary Review "and" Scientific Board "process. The aim is to complete the entire process within maximum 5 months. The ethics committee report should be provided by the writer's institution and / sampling is necessary for studies involving humans and/or animals.

In the Pre-Exam process, the article consists of three phases; formal, academic and written. In the formal review, the "similarity report", the keyword, the JEL code and the author information are checked. The preliminary examination is carried out by the secretariat board. At each stage, the writer is contacted and requested to complete the necessary transactions, and each subsequent step is passed to the next step. It is targeted to complete within 10 days according to the speed of the author.

The Scientific Control is carried out by the co-editor and/or editor with 2 blind referee members in the pre-process completed document. The referees will be provided with the dissemination of the article by "similarity report". It is aimed to complete the referee process in 4,5 months in total by taking preliminary information about the judiciary evaluation process within 1 week. This period may vary in the direction of completion of the author's revisions as necessary.

At least two scientific board member approval needs in favor of accepting the journal. If one of the referees is positive and the other is negative, the article is sent to a third science board member. Publication of the referee review process is completed with the approval of the editorial board of the journal.

Plagiarism Control

Plagiarism check is done using software.

Publishing Periods

It is published twice a year. It is published in July and December. If it is deemed necessary, specific numbers / supplements may be issued for specific topics and for expanded notifications qualified by InTraders subject to conventions. Articles may always be accepted by InTraders.

Free Open Access Policy

Free access to authors and readers is provided.

Privacy Policy

Information such as names, titles and contact addresses shared through the InTraders website will only be used for the purposes set forth by InTraders; for any other purpose or for the use of third parties.

Copyright

All publishing rights of the articles published in InTraders are deemed to have been transferred to InTraders indefinitely.

Publication Ethics

InTraders is committed to implementing the highest standards of publication and to follow the practice guidelines prepared by the PublicationEthics Committee (COPE).

Archive

The archiving system is provided by DergiPark and InTraders' own web pages.

Appreciation

I am gratified to have the honor to put forward the vote of thanks to all the InTraders Journal Committees, Writers and Authors who provided the intensive work performance for the InTraders under the name of InTraders Academic Platform.

InTraders topics; international trade, business, economics and supply chain management.

In upcoming next issue, waiting your studies.

Wish to meet you all in this new international conferences...

Kürşat ÇAPRAZ

Director of InTraders Academic Platform

www.intraders.org

Contents

Covid19 Affect On Import and Export Of Facial Mask And Respiratory Device: Turkey Case	1-18
Yurdagül Meral	
Ahmet Haklı	
Son Dönemde Avrupa Birliği'nin Uluslararası Sorunlar Perspektifi: Brexit, Mülteci Krizi, Covid 19 Pandemisi	19-32
Asena Boztaş	
Selim Öztürk	
Book Review: Performance Management: Key Strategies and Practical Guidelines by Michael Armstrong	33-42
Sobia Hassan	
Bitcoin Fiyatının Altın ve Ham Petrol Fiyatları İle İlişkisinin Analizi	43-58
Aziza Syzdykova	
Gulmira Azretbergenov	
Citizens and European Institutions	59-71
Badea Irina-Raluca	

COVID19 AFFECT ON IMPORT AND EXPORT OF FACIAL MASK AND RESPIRATORY DEVICE: TURKEY CASE (*)

Yurdagül Meral¹, Ahmet Haklı²

Received: 5 December 2020

Accepted: 17 May 2021

Abstract

Covid-19 has become one of the biggest viruses the world has ever seen. It has caused economic problems around the world. The main aim of this study is to investigate the effects of covid-19 on exports and imports of face masks and breathing apparatus in Turkey. In the research, general data for 2016, 2017, 2018 and 2019 were used as a priority, and after general evaluations, a comparison was made between the data of January, February and March of the products in 2018, 2019 and 2020. In conclusion, Covid-19 increased the export of face masks and respirators in Turkey and reduced imports of the said products.

Keywords: COVID-19, Breathing Apparatus, Respiratory, Face Mask, Import, Export, Pandemic, Turkey

JEL Code: F23

(*) This article has been presented in **The 6th InTraders International Conference On International Trade by InTraders International Trade Academic Journal** 5-9 October 2020

---

¹ Assoc. Prof. Dr., İstanbul Medipol University, ymeral@medipol.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9244-1994
² hmethaklimr@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5919-0070

Introduction

A virus that was reported to have emerged from Wuhan province of China on December 31, 2019 caused the economic and even ecological system to be affected in the world (Bag & Sade, 2020). It has first affected the Asian continent and then Europe and America throughout the world. Therefore, many people got sick and deaths occurred in the virus epidemic. At the beginning of the general causes of deaths, it was caused by the inability of people to breathe due to the problems in the respiratory tract. The world health organization announced that it is important to declare the epidemic as a pandemic and take measures worldwide on 11 March 2020 (BBC, 2020). Pandemic literally means the onset of a disease in more than one country and region around the world (Medipol, 2020). Many different sectors were affected by this pandemic. This situation has created opportunities for some countries as a crisis and in new areas for some countries, and an increase in demand for some products has been observed worldwide. Among the products that experienced the greatest increase in demand were face masks, hand sanitizers, toilet paper and generic medicines (BBC, 2020). In addition to these products, it has been observed that the virus affects the demand of respirators. The aim of this study is to examine and evaluate the Covid-19 effects on face mask and breathing apparatus on import and export of Turkey.

Covid-19 PANDEMIC

Considering the basic differences between pandemic and endemic, pandemic viruses affect more people than endemic viruses, and endemic viruses usually emerge in a certain place and remain within the region there, while pandemic viruses are when the spread of the virus to many regions of the world by spreading to wider places than the country of origin (Özdoğan, 2020). After the virus affected Turkey, Turkey has began to produce of respirators breathing apparatus, which is very important fort he recovery of patients with local and national resources of the country. The respirators were produced by 4 different companies in total and with the support of the Ministry of Industry. The companies are Arçelik, Aselsan, Baykar and Biosys (Şengül, 2020).

There are many countries affected by Covid 19 and one of the most common problems faced by countries in general is the lack of equipment in the field of health. Therefore, when the necessary equipment for the treatment of the cases could not be provided, it was seen that most of the patients died and the table below summarizes the situation.

Hersey	Avrupa	Kuzey Amerika	Asya	Güney Amerika	Afrika	Okyanusya						
Ülke, Diğer	Toplam Vaka	Yeni Vakalar	Toplam Ölüm	Yeni Ölüm	Kurtarılan Toplam	Aktif Durumlar	Ciddi, Kritik	Topl. Kişiler / 1M pop	Ölüm / 1 milyon pop	Toplam Testler	Testler / 1 milyon pop	
Dünya	3706482	63211	256611	4370	1234441	2215430	49323	476	32.9			
Amerika Birleşik Devletleri	1226613	13778	71372	1451	198936	956306	16168	3706	216	7622575	23029	
İspanya	260661	2260	26613	196	164718	70230	2264	5369	648	1932466	41332	
İtalya	213013	1076	29316	236	85231	98467	1427	3623	485	2246666	37158	
UK	194990	4406	29427	693	N / A	166219	1559	2.872	433	1383842	20385	
Fransa	170551	1089	25531	330	52736	92284	3430	2613	391	1100228	16856	
Almanya	166598	446	6993		135100	24505	1937	1988	83	2647052	30400	
Rusya	166370	10102	1451	95	19866	134064	2,300	1008	10	4460367	30564	
Türkiye	129491	1832	3520	69	73286	52686	1338	1636	42	1204421	14281	
Brezilya	110166	1890	7486	142	45816	56856	8318	518	35	339562	1,597	
İran	99970	1323	6340	63	80476	13156	2685	1190	75	519543	6186	
Çin	82881	+1	4633		77853	395	29	68	3			
Kanada	61969	1187	4036	182	26660	31273	557	1642	107	919368	24359	
Peru	51189	3817	1444	109	14427	36318	709	1553	44	386492	11092	
Belçika	50509	242	8016	92	12441	30062	646	4368	692	466194	39362	
Hindistan	49400	2963	1693	127	14142	33665		36	1	1191946	864	
Hollanda	41087	317	5168	86	N / A	35669	644	2398	302	235909	13768	

Figure 1: Covid 19 Data as of 05.05.2020 (Source: Meters, 2020).

The table above shows that the number of cases in the world is 3,706,482 and 1,226,613 of these cases occurred in the United States of America and thus, it ranked first in the world ranking. Followed by Spain, Italy, United Kingdom, France, Germany, Russia and Turkey. Other countries are listed in the ranking, and in total, the top 16 countries in the number of cases in the world are listed.

Research And Development Expenditures

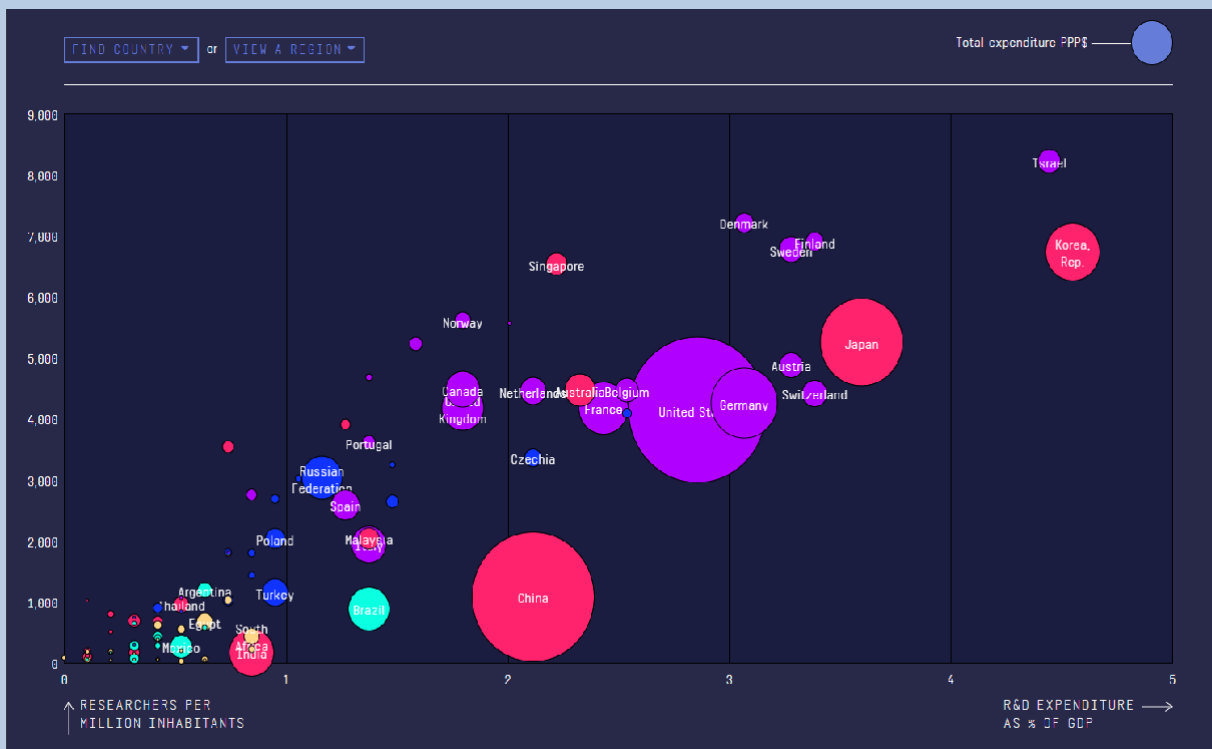

Figure 2: Research and Development Expenditures (Source: UNESCO, 2020)

The countries that spend the most on R&D in the world are shown in the chart. On the left of the graph is the number of researchers per million people. In the lower right part, R&D

expenditures are given as the ratio of GDP. Turkey's annual R & D expenditure as purchasing power parity was \$ 15,933 million. The percentage of GDP of R&D expenditures was 0.9%. The number of researchers per million people was 1160. The ratio of male researchers was 63% and female researchers 37%.

Figure 3: Ratio of R&D Expenditure to GDP Top 15 countries (Resource: Unesco, 2020).

In the graph here, the ratio of R&D expenditures to the country's GDP is listed in descending order. The first 15 countries were included. The first countries are and percentages are South Korea 4.3%, Israel 4.2%, Japan 3.4%, Finland 3.2%, Switzerland 3.2%, Austria 3.1%.

Purpose of The Research

The aim of the study is to investigate the Covid-19 effect on Turkey's face mask and breathing apparatus. The customs tariff statistics position (GTIP) number of the face mask is "630790" and the customs tariff statistics position (GTIP) number of respirator is "901920".

Research Method

Firstly, the total export and import data of Turkey's face masks and respirators in the years 2016, 2017, 2018 and 2019 were examined along with the most exporting countries and the most importing countries. Turkey's latest 2018.2019 and 2020, the first 3 months of data, i.e in January, February and March of comparison has been made. Data are taken from trade map statistics (<https://www.trademap.org/Index.aspx>).

Covid19 AND FACE MASK (630790)

Exporters	Exported value in 2016	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019
World	10.602.189	11.135.712	11.935.204	12.394.026
China	4.461.880	4.636.591	5.132.255	5.445.655
Germany	718.224	768.283	860.499	847.831
United States of America	661.324	676.112	677.677	725.448
Mexico	501.981	533.135	519.211	519.110
Viet Nam	526.194	483.546	546.053	515.739
India	519.264	603.296	474.474	406.232
Netherlands	260.064	318.432	363.549	368.472
France	177.722	183.374	228.782	242.494
Poland	141.200	156.603	226.680	227.843
Morocco	289.040	254.586	228.916	197.598
United Kingdom	154.629	156.395	178.716	181.005
Belgium	112.955	129.531	137.995	171.008
Canada	141.288	144.635	143.466	165.964
Hong Kong, China	159.134	158.597	171.343	163.016
Romania	122.903	142.542	161.622	156.454
Taipei, Chinese	118.361	133.601	134.765	145.514
Japan	106.203	112.198	115.288	121.871
Dominican Republic	47.113	46.261	50.870	113.820
Turkey	73.966	90.186	105.914	110.740
Czech Republic	80.507	99.093	99.226	109.421

Figure 4: World Total Top Exporting Countries of Face Mask (Thousand USD) (Resource: ITC, 2020).

Considering the total export status of face masks in the world, it is seen that there has always been an increase in the periods after 2016. The total export figure in 2019 was 12,394,026 billion dollars. When we look at the top 5 among the world's largest exporters, the ranking was in the form of China, Germany, the United States of America, Mexico and Vietnam. When we look at this ranking, China, which is in the first place in 2019, exported more than the total exports of the other top 4 countries. One of the reasons for this has been the use of labor force in the production of face masks. When we look at other Germany and the United States, it is seen that countries with a strong and developed industry have an important place in the face mask market. It has been observed that this product produced is not an insignificant product, even developed countries try to gain a certain share in the sector. It has reduced its costs in Mexico and Vietnam due to cheap labor just like China and has become one of the major exporters in the market. Turkey took place in the top 20 rankings and increased its export volume every year.

Importers	Imported value in 2016	Imported value in 2017	Imported value in 2018	Imported value in 2019
World	11.181.373	11.753.294	12.844.105	13.902.940
United States of America	3.879.461	4.018.710	4.311.063	4.668.128
Japan	1.142.144	1.190.942	1.262.952	1.312.969
Germany	875.863	949.062	1.059.378	1.080.230
France	448.213	462.453	530.870	567.942
United Kingdom	351.023	351.586	384.311	420.042
Netherlands	272.304	329.628	377.629	416.729
Mexico	326.439	360.897	375.335	386.824
Canada	246.959	256.704	263.009	285.228
Australia	239.476	256.294	278.734	282.997
Italy	211.871	223.348	247.221	257.711
Korea, Republic of	156.096	182.884	234.247	251.418
Poland	339.994	276.699	259.540	247.826
Spain	153.471	178.434	201.836	232.712
China	128.459	161.591	193.280	214.128
Belgium	153.849	159.412	173.983	190.635
Switzerland	150.399	154.624	166.066	159.831
Hong Kong, China	135.107	137.873	150.073	155.570
Viet Nam	14.797	18.446	24.658	144.161
Russian Federation	132.193	111.429	132.081	137.736
Austria	109.907	115.146	130.777	131.982

Figure 5: World Total Top Importing Countries of Face Mask (Thousand USD). (Source: ITC, 2020).

Considering the total import status of face masks in the world, it is seen that there has always been an increase in the periods after 2016. The total amount of imports in 2019 was 13.902.940 billion dollars. The top 5 countries among the world's largest importers are the USA, Japan, Germany, France and the United Kingdom, respectively. The United States imported much more than its exports. The USA has a trade deficit for the face mask product. It was seen that the amount of imports in 2019 was almost close to China's export in 2019. Although Japan ranks 17th in exports, it ranked second in imports. Although Germany ranked second in exports, it ranked 3rd in imports. It has been observed that imports in France and the United Kingdom are more than their exports and they have a trade deficit like the USA. The fact that the first five countries in import are developed countries is a remarkable feature. The reason for this situation has been observed to be due to the labor-intensive production of the product. Turkey was the first to take place in 20 among those imports.

Importers	Exported value in 2016	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019
World	73.966	90.186	105.914	110.740
United States of America	7.818	7.831	11.007	16.241
Germany	8.111	10.954	13.662	14.392
Moldova, Republic of	8.539	9.665	11.143	11.590
United Kingdom	5.522	5.735	5.853	6.665
France	2.621	3.224	4.716	4.562
Greece	2.856	4.662	4.684	3.751
Spain	1.873	1.924	2.482	3.710
Iraq	2.375	3.922	3.847	3.479
Italy	795	1.351	1.560	2.187
Libya, State of	1.165	556	6.279	2.142
Poland	1.525	3.994	1.765	2.125
Austria	948	1.131	1.198	2.091
Free Zones	1.858	1.700	2.147	1.823
Kazakhstan	127	217	1.247	1.731
Russian Federation	232	206	1.153	1.719
Saudi Arabia	2.428	2.555	1.754	1.704
Slovakia	1.444	2.491	2.180	1.584
Israel	700	1.052	1.091	1.529
Belgium	719	739	1.037	1.401
Netherlands	1.083	1.216	1.195	1.382

Figure 6: Turkey's facial mask total export and the most exported countries of first 20 countries (in thousands of US dollars). (Source: ITC, 2020)

Turkey's total exports in 2019 was \$ 110.740 million. The first 20 countries of which Turkey exported are mainly the countries which are in the first five top 5 importing countries. Except for Moldova, Turkey has sold goods to these countries and mainly the environment close to where the product is low cost and profit margin that has been shown to be less export to countries where the transport costs.

Exporters	Imported value in 2016	Imported value in 2017	Imported value in 2018	Imported value in 2019
World	54.153	50.165	50.398	42.267
China	26.175	22.506	18.080	10.982
Poland	181	578	3.993	5.024
United Kingdom	3.266	2.250	5.002	4.307
Romania	2.153	2.959	3.666	3.095
Germany	3.316	3.170	3.653	2.736
Viet Nam	3.429	3.050	2.924	1.919
United States of America	1.559	704	1.500	1.841
Sweden	1.635	1.285	1.340	1.649
Italy	4.145	4.520	1.389	1.383
France	1.045	1.060	545	1.009
Spain	581	602	743	972
Czech Republic	593	672	533	961
Free Zones	474	376	751	777
Taipei, Chinese	610	533	466	759
Austria	350	307	433	476
Tunisia	19	122	460	460
Korea, Republic of	1.085	1.279	1.374	430
Serbia	293	286	353	347
Malaysia	72	214	230	315
Slovakia	318	564	610	315

Figure 7: Turkey's total imports of face mask and the most imported first 20 countries (in thousands of US dollars) (Resource: ITC, 2020).

Turkey's total imports face mask in 2019 was \$ 42.267 million. It has been observed that its import is less than its export. Turkey has a trade surplus for face mask product. The top 5 countries imported from are China, Poland, United Kingdom, Romania and Germany are respectively. It was seen that the highest increase was in Poland. The amount of face masks purchased from China has decreased over the years.

Importers	Exported value in 2018-M01	Exported value in 2018-M02	Exported value in 2018-M03	Exported value in 2019-M01	Exported value in 2019-M02	Exported value in 2019-M03	Exported value in 2020-M01	Exported value in 2020-M02	Exported value in 2020-M03	2019 1. Ay Değişim Oranı	2019 2. Ay Değişim Oranı	2019 3. Ay Değişim Oranı	2020 1. Ay Değişim Oranı	2020 2. Ay Değişim Oranı	2020 3. Ay Değişim Oranı
World	7.436	9.344	9.645	8.338	8.358	10.558	13.001	44.239	25.502	12%	-11%	9%	56%	429%	142%
Kuwait	12	48	10	3	84	8	9	12	6.800	-75%	75%	-20%	200%	-86%	84900%
Germany	1.189	1.036	1.057	1.128	958	1.428	1.767	6.903	3.302	-5%	-8%	35%	57%	621%	131%
Netherlands	43	95	143	113	100	93	976	1.194	1.556	163%	5%	-35%	764%	1094%	1573%
Romania	62	45	85	61	99	78	115	947	1.402	-2%	120%	-8%	89%	857%	1697%
Moldova, Republic of	791	1.036	1.034	979	853	932	1.152	1.236	1.317	24%	-18%	-10%	18%	45%	41%
United States of America	619	808	978	1.314	738	1.855	1.620	1.391	1.299	112%	-9%	90%	23%	88%	-30%
Slovakia	264	198	368	190	242	270	232	266	1.258	-28%	22%	-27%	22%	10%	366%
Italy	83	183	87	156	153	269	290	670	1.083	88%	-16%	209%	86%	338%	303%
China	4	0	2	1	1	2	672	17.400	926	-75%	0%	0%	67100%	1739900%	46200%
Spain	68	124	208	214	418	368	403	533	771	215%	237%	77%	88%	28%	110%
Albania	6	17	20	121	22	122	10	60	681	1917%	29%	510%	-92%	173%	458%
Bulgaria	120	73	291	101	32	189	158	140	376	-16%	-56%	-35%	56%	338%	99%
France	310	264	448	242	414	319	555	647	356	-22%	57%	-29%	129%	56%	12%
Japan	1	14	4	104	18	1	19	450	311	10300%	29%	-75%	-82%	2400%	31000%
United Kingdom	367	369	479	496	664	616	412	688	305	35%	80%	29%	-17%	4%	-50%
Greece	361	589	535	219	276	322	433	1.171	296	-39%	-53%	-40%	98%	324%	-8%
Israel	39	141	56	95	109	135	72	930	234	144%	-23%	141%	-24%	753%	73%
Sweden	22	12	11	40	8	69	572	566	232	82%	-33%	527%	1330%	6975%	236%
Jordan	10	30	40	54	4	51	43	38	186	440%	-87%	28%	-20%	850%	265%
Saudi Arabia	182	49	155	44	153	226	88	116	180	-76%	212%	46%	100%	-24%	-20%

Figure 8: Turkey's total face mask exports and the most export-month change in her first 20 countries (in thousands of US dollars) (Resource: ITC, 2020).

Turkey's January 2020 (1rst), February (2 months) and in March (3 months) compared to export figures of face mask with export figures for the same months of 2019 and 2018 and the intervening change is shown in the above figure. Japan ranked first in the countries with the highest rate of change in the 1st month of 2019, followed by Albania, Jordan, Spain, the Netherlands, Israel and the USA. In the countries with the highest rate of change in the second month of 2019, Spain took the first place, followed by Saudi Arabia, Romania and the United Kingdom. In the countries with the highest rate of change in the 3rd month of 2019, Sweden took the first place, followed by Albania, Italy and Israel. The change rates in these dates are at a level that can be considered normal because when there is an increase in exports to a country where there were no exports before so the increase in exchange rates can be very high due to the small numbers. China took the first place in the countries with the highest rate of change in the 1st month of 2020, and then Sweden and the Netherlands. The point to be noted here is that the first origin of Covid -19 is China. The effects of the virus, which immediately spread to its immediate surroundings after its release in China, have easily shown its effect on exports from the first month.

According to data that the first months of 2019. Turkey total exports was \$ 1,000 to China before Covid-19 after 2020 has made a total of 672 thousand dollars of exports in the same month. Sweden and the Netherlands has a high rate of exports. Demands have increased due to the measures taken due to the more spread of Covid-19 in the 2nd month and being heard all over the world. China ranked first, with 0 exports in the second month of 2019, and an export

of \$ 17,811 million was made in the second month of 2020. This alone may not explain its effect, but looking to other countries, the increase in exports to Sweden, Japan, the Netherlands, Romania, Jordan, Israel and Germany has been enormous at the second month of 2020. When the world rate of change is examined for 2 months, it is seen that there is an increase. Kuwait took the first place, followed by China, Japan, Romania and the Netherlands at the third month of 2020. Exports to Kuwait of the amount of increase in numbers with Covid-19's influence in Turkey's exports face mask showed that effect. the results obtained from the analysis of the data here because of Turkey's influence Covid-19 increased exports face mask.

Exporters	Imported value in 2018-M01	Imported value in 2018-M02	Imported value in 2018-M03	Imported value in 2019-M01	Imported value in 2019-M02	Imported value in 2019-M03	Imported value in 2020-M01	Imported value in 2020-M02	Imported value in 2020-M03	2019 1. Ay Değişim Oran	2019 2. Ay Değişim Oran	2019 3. Ay Değişim Oran	2020 1. Ay Değişim Oran	2020 2. Ay Değişim Oran	2020 3. Ay Değişim Oran
World	4.349	4.503	4.867	4.225	2.813	3.089	4.481	4.047	4.029	-3%	-38%	-37%	6%	44%	30%
China	1.641	1.656	1.550	1.272	368	384	1.435	1.242	827	-22%	-78%	-75%	13%	238%	115%
Poland	146	122	501	240	281	568	456	508	468	64%	130%	13%	90%	81%	-18%
United Kingdom	427	519	459	410	444	467	486	426	382	-4%	-14%	2%	19%	-4%	-18%
Germany	258	282	290	211	250	197	395	281	376	-18%	-11%	-32%	87%	12%	91%
Romania	578	517	426	286	272	342	198	252	341	-51%	-47%	-20%	-31%	-7%	0%
Czech Republic	60	33	71	31	66	76	140	27	254	-48%	100%	7%	352%	-59%	234%
Italy	121	261	138	80	111	150	138	120	196	-34%	-57%	9%	73%	8%	31%
Austria	1	2	0	9	4	1	17	3	125	800%	100%	100%	89%	-25%	12400%
Indonesia	0	1	0	1	1	1	0	47	116	100%	0%	0%	-100%	4600%	11500%
Tunisia	53	49	48	47	33	46	74	58	109	-11%	-33%	-4%	57%	76%	137%
Sweden	121	173	89	406	46	77	29	123	94	236%	-73%	-13%	-93%	167%	22%
France	29	60	89	18	31	56	99	110	93	-38%	-48%	-37%	450%	255%	66%
United States of America	67	90	66	122	176	230	190	300	90	82%	96%	248%	56%	70%	-61%
Hong Kong, China	12	0	0	0	14	3	0	1	77	-100%	1400%	300%	0%	-93%	2467%
Viet Nam	256	253	327	196	95	77	193	182	73	-23%	-62%	-76%	-2%	92%	-5%
Korea, Republic of	128	79	189	61	66	73	5	22	51	-52%	-16%	-61%	-92%	-67%	-30%
Morocco	0	0	0	0	0	0	0	1	36	0%	0%	0%	0%	100%	3600%
Spain	33	55	122	84	189	104	31	36	35	155%	244%	-15%	-63%	-81%	-66%
Japan	5	3	6	4	6	16	26	4	32	-20%	100%	167%	550%	-33%	100%
Slovakia	54	21	83	5	24	14	59	54	30	-91%	14%	-83%	1080%	125%	114%

Figure 9: Monthly change in Turkey's total imports face mask and the most imported first 20 countries (in thousands of US dollars) (Source: ITC, 2020).

Turkey's January 2020 (first month), February (second month) and March (third month) comparison of import figures of face mask with export figures for the same months of 2019 and 2018 and the intervening change is shows that 1st month change rates of 2020, Slovakia took the first place, followed by Malaysia, Japan, France and the Czech Republic. In the second month of 2020, Indonesia took the highest change in imports, followed by France, China and Sweden. In the third month of 2020, Austria, Indonesia, Morokko and Hong Kong followed. Turkey has imported from countries that Turkey did not import before. For the first 3 months of 2018 and 2019, no imports were made from Morocco for example. It has been deemed possible that the reason for so many imports from countries that were not imported before was due to Covid-19.

Covid19 AND RESPIRATORY DEVICE (901920)

Exporters	Exported value in 2016	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019
World	6.461.157	7.030.687	7.476.730	8.020.556
Singapore	782.362	954.820	1.152.932	1.410.871
United States of America	1.075.132	1.122.258	1.124.656	1.239.764
Netherlands	500.726	604.632	692.110	794.666
China	482.587	589.922	702.393	763.696
Germany	619.537	642.284	685.408	638.848
Australia	643.442	670.865	600.955	620.908
Mexico	327.356	297.436	308.114	358.717
New Zealand	300.871	319.489	335.526	350.223
United Kingdom	255.410	266.686	313.573	281.574
Ireland	189.910	261.903	257.948	259.720
Switzerland	174.727	185.815	233.491	219.623
France	190.650	177.602	130.199	170.767
Canada	87.647	105.550	102.756	112.342
Czech Republic	88.648	71.924	124.507	111.552
Sweden	116.584	126.100	107.797	105.194
Italy	98.605	82.096	84.901	89.425
Malaysia	16.070	43.185	53.698	63.094
Hong Kong, China	43.500	45.777	54.837	56.910
Taipei, Chinese	24.789	29.044	37.982	31.303
Belgium	161.724	110.432	35.341	29.235

Figure 10: World Total Exports of Respirators and Top 20 Exporting Countries (Thousand USD)

World respiratory equipment exports totaled 8,020,556 billion dollars in 2019. The top 5 exporter countries are Singapore, USA, Netherlands, China and Germany. In the last 4 years, there has been an increase in the amount of exports every year. Singapore almost doubled the amount of exports it made in 2016 in 2019. It is seen that this product is mainly exported by countries producing high technology. Turkey is not among the top 20 countries in terms of exports.

Importers	Imported value in 2016	Imported value in 2017	Imported value in 2018	Imported value in 2019
World	7.055.843	7.653.609	8.072.808	8.471.976
United States of America	2.089.995	2.298.124	2.333.817	2.675.509
Netherlands	490.037	552.550	695.245	746.257
Germany	448.630	441.910	465.072	466.570
Japan	369.920	417.295	417.766	434.139
France	399.168	416.616	371.056	356.736
China	241.752	260.724	288.849	304.446
Singapore	257.681	294.851	311.356	289.524
United Kingdom	252.309	286.160	275.808	282.303
Canada	205.354	224.084	248.211	234.757
Italy	158.747	172.026	214.661	208.604
Australia	172.151	188.162	191.730	185.979
Spain	154.712	130.837	139.518	147.060
India	90.962	110.522	135.305	138.976
Russian Federation	124.328	126.779	143.836	129.457
Mexico	96.214	94.384	107.662	106.031
Switzerland	96.585	95.644	105.908	105.202
Brazil	73.810	77.733	99.251	99.205
Korea, Republic of	48.852	61.613	70.196	86.195
Saudi Arabia	24.832	31.380	48.009	72.467
Hong Kong, China	53.946	54.548	61.523	72.258

Figure 11: World Total Import of Respirators and Top 20 Importers (Thousand USD) (Source: ITC, 2020).

The world's total imports market for respirators is 8.417.976 billion dollars in 2019. The top 5 importers of this market are the USA, the Netherlands, Germany, Japan and France, respectively. As can be seen, China and especially Singapore have lagged behind in imports and their exports are higher than their imports, showing that they are a dominant country in this market. USA has been the biggest buyer in the market. Although it ranks high in many exports, the rate of import related to the product has been higher in its exports. Turkey is not among the top 20 importers of the world.

Importers	Exported value in 2016	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019
World	8.893	11.558	10.134	8.935
Saudi Arabia	457	463	410	779
Cyprus	234	254	252	567
Libya, State of	293	768	622	410
Egypt	484	276	173	349
Spain	149	205	241	344
Chile	0	53	0	325
Georgia	410	460	268	309
Kazakhstan	36	18	59	308
Netherlands	15	23	251	301
Germany	175	59	160	290
Syrian Arab Republic	422	471	475	289
Romania	345	449	536	278
Kuwait	112	207	74	264
Serbia	458	717	793	245
Iraq	101	157	314	243
Azerbaijan	59	293	349	236
Israel	108	12	1	230
United Kingdom	16	4	65	230
Algeria	487	148	181	216
Uganda	2	748	161	214

Figure 12: Turkey's Total Respiratory Equipment exports and the most exported first 20 countries (in thousands of US dollars) (Source: ITC, 2020).

Turkey's total export of breathing apparatus was 8,935 million dollars in 2019. It has increased and decreased over the years. The top 5 countries to which most exported countries are Saudi Arabia, Cyprus, Libya, Egypt and Spain, respectively. However the respirator exports are not addressed to sales in major markets like face masks. It has made its exports to the closest markets.

Exporters	Imported value in 2016	Imported value in 2017	Imported value in 2018	Imported value in 2019
World	63.417	59.849	61.997	66.115
Germany	10.236	10.466	13.806	18.857
China	16.373	16.762	15.532	13.740
Switzerland	797	1.118	3.738	11.385
United States of America	16.161	10.703	11.367	8.408
Ireland	2.283	2.408	2.811	2.491
New Zealand	3.570	3.711	3.906	2.247
Sweden	2.433	6.021	3.000	1.654
Australia	1.136	1.066	1.554	1.210
Italy	593	875	753	1.085
Canada	1.285	1.490	366	847
United Kingdom	465	423	348	621
Taipei, Chinese	854	656	641	599
Malaysia	73	60	121	437
Mexico	535	550	437	335
Korea, Republic of	612	731	301	297
Lithuania	168	378	384	291
Singapore	222	303	400	289
Romania	103	240	314	249
France	269	450	1.343	182
Netherlands	1.311	0	2	160

Figure 13: Respiratory Equipment Import of Turkey and the most imported top first 20 countries (in thousands of US dollars) (Source: ITC, 2020).

Breathing apparatus bought by Turkey totalled 66.115 million dollars in 2019. In other words, Turkey, had a trade deficit where imports are more than exports. The main reason is that the product requires high technology and that this technology can not available in Turkey then and is therefore shown as a reason for why exported to close surrounding undeveloped countries. It imports mostly from Germany, China, Switzerland, the USA and Ireland. While purchasing the products, they are taken mainly from developed countries.

Importers	Exported value in 2018-M01	Exported value in 2018-M02	Exported value in 2018-M03	Exported value in 2019-M01	Exported value in 2019-M02	Exported value in 2019-M03	Exported value in 2020-M01	Exported value in 2020-M02	Exported value in 2020-M03	2019 1. Ay Değişim Oranı	2019 2. Ay Değişim Oranı	2019 3. Ay Değişim Oranı	2020 1. Ay Değişim Oranı	2020 2. Ay Değişim Oranı	2020 3. Ay Değişim Oranı
World	555	523	1348	890	922	1062	941	1039	2394	60%	76%	-21%	6%	13%	125%
Montenegro	0	0	0	0	0	1	0	0	564	0%	0%	0%	0%	0%	56300%
China	0	0	0	0	0	1	0	0	322	0%	0%	0%	0%	0%	32100%
Malta	0	0	0	0	0	1	0	0	264	0%	0%	0%	0%	0%	26300%
Azerbaijan	15	69	24	140	4	4	59	42	170	833%	-94%	-83%	-58%	950%	4150%
Kuwait	0	31	10	103	11	1	6	0	164	10200%	-65%	-90%	-94%	-100%	16300%
Cyprus	24	12	25	40	25	92	12	54	132	67%	108%	268%	-70%	116%	43%
Iraq	11	8	45	16	3	24	18	87	85	45%	-63%	-47%	13%	2800%	254%
Romania	42	15	77	13	24	51	20	251	67	-69%	60%	-34%	54%	946%	31%
Ukraine	0	0	18	1	0	1	20	0	63	0%	0%	-94%	1900%	0%	6200%
Czech Republic	0	0	1	0	0	1	0	0	55	0%	0%	0%	0%	0%	5400%
India	0	6	25	21	32	0	0	0	54	20900%	433%	-100%	-100%	-100%	53900%
Saudi Arabia	11	33	19	106	182	282	0	31	45	864%	452%	1384%	-100%	-83%	-84%
Kenya	0	1	0	0	0	48	14	0	39	0%	-100%	47900%	13900%	0%	-19%
Iran, Islamic Republic of	13	0	62	0	11	0	30	0	39	-100%	10900%	-100%	29900%	-100%	38900%
Hong Kong, China	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0%	0%	0%	0%	0%	28900%
Egypt	7	0	18	9	69	93	7	70	27	29%	68900%	417%	-22%	1%	-71%
Italy	71	1	0	4	0	9	6	2	26	-94%	-100%	8900%	50%	1900%	189%
Indonesia	10	0	0	0	12	0	0	6	24	-100%	11900%	0%	0%	-50%	23900%
Libya, State of	0	33	45	18	41	61	41	6	21	17900%	24%	36%	128%	-85%	-66%
United Arab Emirates	12	0	0	25	4	0	0	2	20	108%	3900%	0%	-100%	-50%	19900%

Figure 14: Monthly change in Turkey's total exports Breathing Apparatus and the most exported top 20 countries (in thousands of US dollars) (Source: ITC, 2020).

Turkey's breathing apparatus total sales in 2020 increased 6% in the 1st month, increased 13 percent in thesecond month and increased 125 percent in the third month. In the first month of 2019, the highest increase in exports was to India, Libya, Kuwait and Saudi Arabia, respectively. In the second month, Egypt, Indonesia and Iran. In the third month Kenya, Italy and Saudi Arabia. Here, when we look at the highest changes in the 1st month of 2020, the increase in exports to Iran, one of the first countries affected by the corona virus, showed itself tremendously. Later, the increase in Kenya is very high, while it normally goes negative, exports have experienced a tremendous increase at the time of the corona virus. In Ukraine, while exports were negative and zero due to the same conditions, they suddenly increased in the first month. Looking at the second month of 2020, Iraq took the first place, followed by Italy, Azerbaijan and Romania. 3rd month is the most important month because there is a 125% increase in exports of Turkey, with Montenegro ranked first, followed by a tremendous increase in the rate of change in exports to Iran, China, Hong Kong, Malta, Indonesia, the United Arab Emirates and Kuwait. Since the month when Covid-19 started to be felt in countries, there has been an increase in the export of respiratory devices.

Exporters	Imported value in 2018-M01	Imported value in 2018-M02	Imported value in 2018-M03	Imported value in 2019-M01	Imported value in 2019-M02	Imported value in 2019-M03	Imported value in 2020-M01	Imported value in 2020-M02	Imported value in 2020-M03	2019 1. Ay Değişim Oranı	2019 2. Ay Değişim Oranı	2019 3. Ay Değişim Oranı	2020 1. Ay Değişim Oranı	2020 2. Ay Değişim Oranı	2020 3. Ay Değişim Oranı
World	5.489	5.546	4.606	8.376	6.428	4.364	3.857	3.908	3.974	53%	16%	-5%	-54%	-39%	-9%
China	2.098	2.004	998	1.548	1.588	1.234	1.494	1.205	1.286	-26%	-21%	24%	-3%	-24%	4%
Germany	1.383	1.167	1.291	4.277	2.344	517	687	809	900	209%	101%	-60%	-84%	-65%	74%
United States of America	931	517	1.161	2.083	1.523	897	283	738	485	124%	195%	-23%	-86%	-52%	-46%
New Zealand	465	516	225	15	119	178	193	330	443	-97%	-77%	-21%	1187%	177%	149%
Mexico	73	61	40	5	28	22	17	37	171	-93%	-54%	-45%	240%	32%	677%
Sweden	127	77	185	0	2	1.036	70	17	118	-100%	-97%	460%	69900%	750%	-89%
Singapore	0	72	46	0	0	40	5	15	80	0%	-100%	-13%	4900%	14900%	100%
Netherlands	0	0	0	0	0	0	339	49	71	0%	0%	0%	338900%	48900%	70900%
Australia	1	263	123	0	181	73	22	15	69	-100%	-31%	-41%	21900%	-92%	-5%
Switzerland	21	60	20	0	73	76	0	84	60	-100%	22%	280%	0%	15%	-21%
Italy	50	163	31	197	176	24	105	135	47	294%	8%	-23%	-47%	-23%	96%
Ireland	131	373	92	146	25	91	361	184	46	11%	-93%	-1%	147%	636%	-49%
Austria	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0%	0%	0%	0%	0%	29900%
United Kingdom	30	9	7	3	55	26	3	27	27	-90%	511%	271%	0%	-51%	4%
Korea, Republic of	0	0	0	0	0	0	0	9	23	0%	0%	0%	0%	8900%	22900%
Romania	21	13	38	0	27	37	1	19	22	-100%	108%	-3%	900%	-30%	-41%
Czech Republic	0	0	7	0	1	3	0	1	20	0%	900%	-57%	0%	0%	567%
Hungary	0	10	0	8	0	8	0	0	20	7900%	-100%	7900%	-100%	0%	150%
Canada	0	37	35	50	118	18	75	22	17	49900%	219%	-49%	50%	-81%	-6%
Taipei, Chinese	64	51	59	0	5	45	46	127	15	-100%	-90%	-24%	45900%	2440%	-67%

Figure 15: Turkey's total imports of Breathing Apparatus monthly changes, and the most imported top 20 countries (in thousands of US dollars) (Source: ITC, 2020).

Turkey's imports in 2020, it much more greater than its exports. Turkey showed a positive increase in the import of the first three months of 2019 in other words, the change in the 1st and 2nd month in 2020 was negative. It has been observed that the main reason for this is that this respiratory device, which is required for the patients affected by the country's Covid-19, is invested in the production of the country with its own means, thus reducing the dependence on the outside, and in addition, it has been produced in the products for export in line with the opportunities available and the export has been increased. Here, when we look at the countries with the highest import change rate in the 1st month of 2020, the Netherlands, Sweden, Taiwan, Austria and Singapore were seen. It has been observed that the imports of the product from the countries that have this R&D experience increase due to the fact that the countries here demand high technology for this product. In the second month, the highest increase was the Netherlands, Singapore, South Korea and Taiwan. It has been observed that these countries are countries that can produce high technology. In 3rd month, the maximum rate of increase is in the Netherlands, Austria, South Korea and have been in Mexico country and general. Looking at the first three-month exchange rate of Turkey proportion of the total change in the import of 2020 gave always negative results that has reduced imports. The cause being understood as the production inhale Turkey increased its production due to the effects of Covid-19 (Sengül, 2020). It increased its exports and decreased its imports.

Result

Although it has created crises in some areas for countries, it has created opportunities for countries in some areas. One of these opportunities is the production of the face mask used to control the effects of Covid-19 and the respirator that helps the sick people to heal and to export to the countries in need in the world and to help the country by export income. The data obtained from Trademap has been examined. It has been concluded that Covid-19 has an effect on the import and export of the products for both products. Turkey has increased the amount of exports of face mask and breathing apparatus in the first three months of 2020. It produced the respirator in its own country and there has been a decrease in imports due to this manufactured respirator. The face mask is also produced domestically and the export amount has been increased.

References

- Bag, M., & Sade, G. (2020, 05 05). *Dünyada Covid-19 salgının ilk 100 gününde yaşananlar, ilk nerede ortaya çıktı, nasıl yayıldı*. Euronews Türkçe. Retrieved from Euronews Türkçe: <https://tr.euronews.com/2020/05/04/dunyada-covid-19-salg-n-n-ilk-100-gununde-yasananlar-ilk-nerede-ortaya-c-kt-nas-l-yay-ld>.
- BBC. (2020, 05 05). *Koronavirüs (Covid-19): Evlerde virüs yüzünden hangi ürünler depolanıyor?* Retrieved from BBC: Koronavirüs (Covid-19): Evlerde virüs yüzünden hangi ürünler depolanıyor? <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51767238>.
- BBC. (2020, 05 05). *Pandemi nedir, ülkeleri nasıl etkiler? - Dünya Sağlık Örgütü koronavirüsü pandemi ilan etti*. Retrieved from BBC Türkçe: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51614548>.
- ITC. (2020, 05 06). *Trade Map*. Trade Map. Retrieved from <https://www.trademap.org/>.
- Medipol. (2020, 05 05). *Pandemi Nedir? Corona Virüsü Neden Pandemi İlan Edildi?* Retrieved from Medipol Sağlık Grubu: <https://www.medipol.com.tr/bilgi-kosesi/bunlari-biliyor-musunuz/pandemi-nedir-corona-virusu-neden-pandemi-ilan-edildi>.
- Meters, W. (2020, 05 05). *COVID-19 CORONAVIRUS PANDEMIC*: Retrieved from World Meters: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>.
- Özdoğan, M. (2020, 05 11). *Epidemi ve Pandemi nedir? Arasındaki farklar nelerdir?* Retrieved from Mustafa Özdoğan: <https://www.drozdogan.com/epidemi-ve-pandemi-nedir-koronavirus-pandemisi/>.
- Şengül, S. (2020, 05 11). *Bakan Varank yerli yoğun bakım solunum cihazının üretim sürecini anlattı*. AA Haber. Retrieved from AA Haber: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bakan-varank-yerli-yogun-bakim-solunum-cihazinin-uretim-surecini-anlatti/1818034>.
- Unesco. (2020, 05 19). *How much does your country invest in R&D?* Unesco Institute for Statistics. Retrieved from Unesco: <http://uis.unesco.org/apps/visualisations/research-and-development-spending/>.

Son Dönemde Avrupa Birliği'nin Uluslararası Sorunlar Perspektifi:

Brexit, Mülteci Krizi, Covid 19 Pandemisi

Asena BOZTAŞ *

Selim ÖZTÜRK **

Başvuru:26 Temmuz 2021

Kabul:7 Ekim 2021

Özet

Ekonomik bir entegrasyon olarak inşa edilen Avrupa Birliği, son yıllarda Brexit sorunu, mülteci krizi ve Covid-19 pandemisi başta olmak üzere birçok uluslararası sorunla karşılaşmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, uluslararası bir aktör olan Avrupa Birliği'nin son dönemdeki gelişimini bu üç faktör (değişken) temelinde incelemektir. Literatür taraması ve güncel durum analizi yapılacak çalışmanın temel yöntemi ilişkisel araştırmadır. Bu çerçevede tarihsel ve güncel verilerin analizi sonucu elde edilecek bulgular çalışma için oldukça önemlidir. İlişkisel araştırmanın 3 değişkeni ile Avrupa Birliği'nin gelişimi analiz edilecektir.

Avrupa Birliği, Brexit ile tarihinde ilk kez bir eksilme yaşamıştır. Dünyanın en önemli finans merkezlerine sahip İngiltere'nin Birlikten ayrılması 'Ayrılmaların devamı gelir mi?' 'Brexit çözümlerin başlangıcı mı?' gibi Avrupa Birliği'ni zedeleyici soru işaretlerinin oluşmasına neden olurken ekonomik birliğin ön planda olduğu entegrasyonda bulunan diğer ülkelerin ekonomileri için de sorun olma yoluna girmiştir. Diğer yandan Suriye'de patlak veren iç savaş sonucu daha iyi koşullarda yaşama adına kendilerine yurt arayan Suriyeli vatandaşların hedeflerindeki ülkelerin Avrupa Birliği ülkeleri olması Birlik için yeni gündemlerden biri olmuş ve birlik ülkeleri bu krizde başta yalnız bırakılmıştır. Bu süreçte yalnız bırakılan ülkelere Birliğin işleyişine karşı sesler yükselmiş ve Birliğin müdahalesi ancak krizin büyümesi sonrasında gerçekleşmiştir. Benzer şekilde Covid-19 pandemisinde de ülkelerin kaderlerinin tayini; yasal zeminde eksiklik, hazır olmama ve yetersiz kalma gibi nedenlerle kendilerine bırakılmıştır.

---

* Doç. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, aboztas@subu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3216-3010.

** Selim Öztürk, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, y205019219@subu.edu.tr, Orcid ID: 0000-0003-1921-5514

Brexit, mülteci sorunu ve Covid-19 değişkenleriyle Avrupa Birliği'nin gelişimi arasındaki ilişkinin inceleneceği çalışmada Birlik kararları ve Birlik üyesi ülkelerin liderlerinin görüş ve tavırları ile basına yansıyan değerlendirmeler dikkate alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Avrupa Birliği, Brexit, Mülteci Krizi, Covid-19, Uluslararası Sorunlar.*

The European Union's Perspective on International Problems in the Recent Period:

Brexit, Refugee Crisis, Covid 19 Pandemic

Abstract

The European Union, which was built as an economic integration, has faced many international problems in recent years, especially the Brexit problem, the refugee crisis and the Covid-19 pandemic. In this context, the aim of the study is to examine the recent development of the European Union, which is an international actor, on the basis of these three factors (variables). Relational research is the main method of the study, which will be carried out literature review and current situation analysis. In this context, the findings to be obtained as a result of the analysis of historical and current data are very important for the study. The development of the European Union will be analyzed with 3 variables of relational research.

The European Union has experienced a reduction for the first time in its history with Brexit. The separation of the UK, which is one of the most important financial centers in the world, from the Union causes questions such as "Will the separations continue?" "Is Brexit the beginning of the disintegration?" got in his way. On the other hand, as a result of the civil war that broke out in Syria, the fact that the target countries of the Syrian citizens, who seek a homeland for themselves in order to live in better conditions, are the European Union countries has become one of the new agendas for the Union and the Union countries have been left alone in this crisis. In this process, voices were raised against the functioning of the Union from the countries that were left alone, and the Union's intervention only took place after the crisis grew. Similarly, the determination of the fate of countries in the Covid-19 pandemic; It was left to them for reasons such as lack of legal ground, unpreparedness and inadequacy.

In the study, in which the relationship between Brexit, refugee problem and Covid-19 variables and the development of the European Union will be examined, the decisions of the

Union, the views and attitudes of the leaders of the member countries of the Union and the evaluations reflected in the press will be taken into account.

Keywords: *European Union, Brexit, Refugee Crisis, Covid-19, International Problems.*

Giriş

Avrupa Birliği tarihsel süreçte ekonomik bir entegrasyon olarak kurulmuş olsa da süreç içerisinde siyasi bir kimlik kazanmış ve ulusüstü bir kuruluş halini almıştır. Zamanla yatay ve dikey genişlemeler yaşamış ve gelişimini büyük bir ivmeyle sürdürmüştür. Lakin son dönemde bu ivmenin aynı hızla yükselmesinin gerçekleşmeyeceği hatta aşağı doğru eğilim göstereceği fikirleri ortaya konulmuştur.

Bu süreçte uluslararası sistemin ve dünyanın globalleşmesi ile ülkelerin birbirleriyle olan etkileşimleri artmıştır. Bu etkileşimler zaman, haberleşme, ticaret vb. gibi avantajlar sağlasalar da her yenilikte olduğu gibi birtakım dezavantajları da beraberinde getirerek uluslararası sorunlara neden olmuştur. Bunlardan üç faktör (mülteci krizi, Brexit ve Covid-19 pandemisi) Avrupa Birliği'nin gelişimini olumsuz etkilemiş ve etkilemeye devam etmektedir. İlk olarak ulaşımın kolaylaşması ile Çin'de ortaya çıkan bir virüsün 2-3 ay gibi kısa sürede pandemiye neden olması ve Avrupa Birliği'ni etkilemesi buna örnektir. İkinci olarak, Suriye'de meydana gelen bir iç savaşın neredeyse iki kıtada mülteci krizine neden olması ulusal bir olayın uluslararası krize dönüşmesine ve Avrupa Birliği'nin olumsuz etkilenmesine neden olmuştur. Son olarak, Avrupa Birliği'nde yaşanan Brexit krizi de temelde ekonomik bir yapı olduğu için Birliğin diğer ülkelerine ve o ülkelerin ticarete bulunduğu ülkelere etkisi sebebiyle de uluslararası sorun halini almıştır. Bu bağlamda Avrupa Birliği'nin etkilendiği 3 faktörün (Brexit, mülteci krizi ve Covid-19 pandemisi) Birliğin gelişimine etkisi çalışmanın temelini oluşturmaktadır.

1. Brexit Süreci

23 Haziran 2016 yılında yapılan referandumla Birleşik Krallığın %51,9 oranla Avrupa Birliği'nden ayrılma kararı almasıyla başlayan Brexit süreci, 4,5 yıl sürmüştür. Bu süreçte Birleşik Krallık 3 başbakan değiştirmiştir ve yapılan müzakereler sonunda Birleşik Krallık, 31 Ocak 2021 tarihinde Avrupa Birliği'nden resmen ayrılmıştır. Bu ayrılığın nedenleri arasında ekonomik, sosyal, siyasi birçok etken vardır. Etkenler değerlendirildiğinde ise, Almanya ve Fransa özelinde bazı nedenlerin varlığı da dikkat çekmektedir.

İngiltere, Birliğe üye olduğundan beri diğer üye ülkelere nazaran şüpheli bir tavır takınmıştır. Para birimini değiştirmemesi, Schengen'e dahil olmaması İngiltere'nin şüpheli tavrını kanıtlar niteliktedir. Her zaman temkinli davranış sergileyen İngiltere'yi, Avrupa Birliği içerisinde baskın olan Almanya ve Fransa'nın gittikçe artan hegemonyası iyice tedirgin etmiştir. Birliğin küresel ekonomideki öneminin azalması, 2008 küresel ekonomik krizi yüzünden kırılan ekonomilerin gerilemesi (Esen ve Şekeroğlu, 2017: 275) ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyüme oranlarının azalması, İngiltere'nin ikili ticaret anlaşmaları yapmasının önünü kapatmıştır. Aynı zamanda AB'nin üretim düzeyinin düşmesi dolayısıyla Almanya'ya bağımlı bir üretimin gerçekleşmesi de İngiltere'yi rahatsız ederek ayrılığa sürüklemiştir (Tüysüzoğlu, 2013). Bunların yanı sıra Avrupa Birliği'nin entegrasyonu kapsamında gerçekleşen genişleme süreçleriyle milyonlarca göçmene ev sahipliği yapan Almanya, Fransa gibi İngiltere'ye de olan göç artmış ve ülkede nüfusun artması çalışan ücretlerinin düşmesine neden olurken halk da dolaylı olarak ekonomik zarara uğramıştır. Dolayısıyla dünyanın en büyük finans merkezlerinden olan Londra'ya, güçlü ekonomiye ve askeri güce sahip olan İngiltere, Avrupa Birliği için önemli bir üye olsa da ulusal öncelikleri nedeniyle ayrılmayı uygun görmüştür. Böylesi güçlü bir ülkenin birlikten ayrılması hem Avrupa Birliği için hem de üye ülkeler için birtakım zorluklar yaşanmasına neden olabilecek niteliktedir.

Eluere ve Martin (2016) yaptıkları çalışmada, tüm Avrupa Birliği ülkeleri gibi Fransa'nın da Brexit'ten olumsuz etkileneceğini ifade etmektedirler. İlk olarak iş ortamlarında ve Fransa GSYİH'nda düşüşlerin yaşanacağını, orta vadede ihracatta ve yabancı ülkelere yatırımların yavaşlamasıyla birlikte ekonomik büyümenin de olumsuz yönde etkileneceğini belirtmişlerdir (Gökçenoğlu ve Türko, 2018: 144).

Avrupa'nın en büyük ekonomisine sahip olan Almanya'nın Brexit'ten etkilenmesi de Fransa gibi kaçınılmazdır. Velthuijsen ve Bernard (2016: 1) ve Velthuijsen, Kramer ve Yıldırım (2018: 8) çalışmalarında, Alman ihracatının, ithalatından daha fazla etkileneceğini belirtmiştir. Kolev, Matthes, Busch, (2016) çalışmalarında, Almanya ile İngiltere arasındaki ticari ilişkileri inceleyerek, Sterlin'in Euro karşısındaki %10'luk değer kaybı neticesinde, İngiltere'nin Almanya'ya ihracatında %6, ithalatında ise %3,5 düşüş yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır (Koley et al., 2016). Bu nedenle son dönemde Brexit benzeri Frexit gibi kopuşların olasılıkları tartışılmaya başlanmıştır. Ayrıca Avrupa Birliği bünyesindeki büyük devletlerin yanı sıra küçük devletlerin de olumsuz etkilenmesi kaçınılmaz olabilecektir.

Brexit sonrası İngiltere'nin durumuna bakıldığında ise, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılmasına neden olan konular üzerinde reform çalışmaları yaptığı görülmektedir. Bu bağlamda Avrupa Birliği'nin gerçekleştirdiği entegrasyonlar sonucunda her geçen gün sayısı artan göçmen nüfusundan şikâyetçi olan İngiltere'nin sınırı daha güvenli hale getirmek adına tasarladığı yeni planını tüm uluslararası kamuoyuna duyurmuştur. Birleşik Krallık İçişleri Bakanı Priti Patel'in yaptığı açıklamaya göre; ülkeye giriş ve çıkışları daha sağlıklı bir şekilde kontrol edebilmek ve güvenlik zafiyeti oluşturmamak adına ziyaretçilerin ülkeye seyahat etmeden önce çevrimiçi bir form dolduracakları ve gerekli güvenlik kontrollerinin ardından izin verilmesi halinde ülkeye giriş yapabileceklerini öngören bir Elektronik Seyahat İzni (ETA) planını uygulamaya koyacaklarını ilan etmişlerdir (Euronews, 2021).

Avrupa Birliği vatandaşlarının İngiltere'ye vizesiz seyahat etmelerinin Brexit'ten sonra da devam edeceği karara bağlanmıştı. Ancak İngiliz hükümetinin yayınladığı verilerde, 2021'in ilk çeyreğinde 3 bin 294 AB vatandaşının İngiltere'ye girişinin engellendiği görülmektedir. Bu sayının önemini bir önceki yılın kabul edilmeyen AB vatandaşı sayısının 500'den az olmasıyla kıyasladığımızda algılamak mümkündür (Euronews, 2021).

Göçmen ve sınır güvenliği konusu dışında İngiltere'nin Birlik dâhilindeyken muzdarip olduğu konulardan birisi de ekonomiydi. Dünyanın en büyük finans merkezlerinden birine sahip olan İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılmasının Birliğe ve üye ülkelere ekonomik kayıp yaşatacağı öngörülürken Brexit sonrası ekonomik kaybın İngiltere'ye de pahalıya mal olduğu görülmektedir. Şöyle ki İngiltere'de 440'tan fazla firmanın Brexit'e yanıt olarak Avrupa Birliği ülkelerine 1.2 trilyon Euro değerinde varlığı aktardığı belirtilmektedir (Euronews, 2021).

Ticari açıdan bakıldığında ise Brexit sonrası İngiltere, Avrupa Birliği üyesiyken tarafı olduğu Gümrük Birliği'nden de çıkmış oldu. Gümrük Birliği, taraf ülkeler arasında yapılan ticarete vergilerde muafiyetlerin olduğu, malların serbestçe dolaştığı, taraf ülkelerle birlikte tek bir gümrük alanı imkânı sağlayan uygulama alanıyken İngiltere'nin bu alandan çıkmasının ciddi bir ticari külfete neden olacağı bekleniyordu. Ancak İngiltere, Avrupa Birliği ile 'Ticaret ve İş birliği Anlaşması' yapıp yeni bir serbest ticaret anlaşması imzalayarak gümrük vergisiz ve kotasız ticaret yapma konusunda mutabakata varmıştır. Avrupa Birliği'ne üye olmayıp Gümrük Birliği'ne üye olan Türkiye de İngiltere ile serbest ticaret anlaşması imzalayarak oluşacak olan vergi yükünü ve mali kaybı önleyebilmiştir.

2. Mülteci Sorunu

a- Suriyeli göçü: 1990'lı yıllarda Orta ve Doğu Avrupa'dan gelen yoğun göçe maruz kalan Avrupa Birliği ülkeleri, 2000'li yıllardan itibaren Ortadoğu'daki istikrarsızlıktan dolayı bu bölgeden göç almaktadır. Arap Baharı'nın sonuçlarından olan ve 2011 yılında Suriye'de meydana gelen iç savaş sonucu bölgedeki pek çok Suriye vatandaşı topraklarından göç etmek zorunda kalmıştır. Göç edenlerin konum itibarıyla sığınacakları ya da transit geçiş yapabilecekleri yerlerin başında Türkiye gelmekteydi. Mevcut konumu ve toplumsal misafirperver tavrı nedeniyle dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumunda olan Türkiye'de 4 milyona yakın Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Bu durum ulusal yapıda her ne kadar olumsuz bir tablo çizse de Türkiye'nin dünya kamuoyunda söz sahibi olmasında elini güçlendiren bir koz olarak nitelendirilebilir. Türkiye'ye gelen Suriyelilerin yaşam standartlarını yüksek tutmak adına gitmek istedikleri ve bunun için çeşitli yollara başvurdukları ikinci durak Avrupa ülkeleri olmaktadır. Aslında Suriyeli mülteciler başlangıçta Türkiye'yi "transit ülke" olarak görmekteydi. Fakat süreç içerisinde Avrupa ülkelerinin sert ve sığınmacı kabul etmeyen tavırları nedeniyle Suriyeli sığınmacılar Türkiye'yi "hedef ülke" olarak görmeye başlamışlardır. Bu durum Türk toplumunun başlangıçtaki misafirperver tavrının dönüşümüne neden olmuştur.

Türkiye'ye gelen mülteciler, Avrupa Birliği sınırlarına deniz veya karayolundan olmak suretiyle Yunanistan'a geçiş yapmışlardır. Yunanistan mültecilerle ilgili kayıt tutmamış ve bu durum da mültecilerin Sırbistan üzerinden Macaristan'a doğru ilerlemelerine yol açmıştır. Yunanistan'ın kayıt tutup tutmaması Dublin kuralları uyarınca çok önemlidir. Çünkü Avrupa Birliği ülkelerine politik iltica talebinde bulunanların standart prosedür işlemlerine başlamadan önce talepte bulunan kişinin daha önce herhangi bir Avrupa Birliği ülkesine bu tarz bir talepte bulunup bulunmadığı araştırılacak, eğer iltica talebi, parmak izi, kayıtlı dosya gibi bir şey tespit edilirse talepte bulunan kişiye işlem uygulanmayıp daha önce hakkında işlem yapan Avrupa Birliği ülkesine gönderilecektir (Saliji, 2018: 22).

Yunanistan'ın kuralları uygulamaması üzerine mülteci akınının Macaristan'a doğru yönelmesi ile 7 Temmuz 2015'te Macaristan, Sırbistan sınırına dikenli tel çekme kararı almıştır. Ancak bu zamana kadar mülteci krizi konusunda hazırlık yapmayan Avrupa Birliği, soruna çözüm olarak basit bir yol izleyerek bu konuda şikayetçi olan Macaristan'ın üzerine gitmiştir. Mülteciler konusunda Macaristan'ın kayıt tutması gerektiği ve dikenli tel uygulamasının aşırılığı üzerine vurgu yapmışlardır. 30 Ağustos 2015'te Fransa Dışişleri Bakanı Laurent Fabius dikenli tel uygulamasını, "hayvanlar için bile duvarlar inşa etmek kabul edilebilir

değil” şeklinde eleştirerek Macaristan’ı Avrupa ortak değerlerine uymaya çağırmıştır. Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Levente Magyar bu açıklamaların kabul edilemez olduğunu belirterek bir süre önce Fransa’nın da İngiltere sınırı yakınlarında çok daha büyük bir duvar ördüğünü hatırlatmıştır (AA Haber Ajansı, 2015). Yunanistan’ın ortaya çıkardığı sorunun kefareti Macaristan’ın ödediği mülteci sorununda Avrupa Birliği’nin bir diğer yanlış politikası da Türkiye’ye yönelik olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yasadışı yollarla Türkiye’den Avrupa Birliği’ne ya da Avrupa Birliği’nden Türkiye’ye giriş yapan göçmenlerin iadesi hususunda 16.12.2013 tarihinde Geri Kabul Antlaşması imzalanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için 01.10.2017 tarihi belirlenmiştir. Ancak 2015 yılının ortalarından itibaren düzensiz göçlerin Avrupa’da yoğunlaşmasıyla iki tarafın takvimde değişikliğe gitmesi gerektiğini kararlaştırmıştır (Demir, & Soyupek, 2015: 32). Bu suretle Türkiye ile Avrupa Birliği 18 Mart 2016’da tekrar bir araya gelmiş ve bu tarihli zirvede yeni bildiri yayınlanmıştır (Ekinci, 2016: 18). Bu bildiri çerçevesinde Türkiye’ye Suriyelilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak 3 milyar Euro yardım yapılacağı taahhüt edilmiştir (T.C. AB Bakanlığı, 2016: madde 6). Antlaşmadan sonra süreci hızlandırmaya yönelik olarak Avrupa Birliği tarafından mültecilerin ihtiyaçlarının finanse edilmesi için Ortak Eylem Planı uygulamaya konmuştur. Yapılan mutabakatların bir diğer özelliği de Türk vatandaşlarına Schengen vizesi uygulamasının kaldırılması konusudur (T.C. AB Bakanlığı, 2016: madde 5). 16 Aralık 2013’te AB ile Türkiye arasında imzalanan Geri Kabul Anlaşması’nın yanı sıra Vize Serbestisi Diyaloğu’na ilişkin Mutabakat Zaptı imzalanmış ve böylece AB ile Vize Serbestisi Diyaloğu resmen başlatılmıştır (T.C. AB Bakanlığı, 2015: 1). Vize serbestisinin gerçekleşmesi için 72 kriter belirlenmiştir. 8 Aralık 2018 tarihinde 72 kriterden karşılanması gereken 6 kriter kaldığı ve diyaloğun devam ettiği görülmektedir (T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, 2020: 1).

Avrupa Birliği’nin motor gücü olarak görülen Almanya bu doğrultuda 2015 yılı sonuna kadar 800 bin mülteci beklediğini ve bu kişileri kabul edeceğini açıklamasına rağmen kısa bir süre sonra Almanya İçişleri Bakanı Thomas de Maiziere’nin “Kapasitemizin üst sınırına ulaştık” açıklamasıyla Birliğin yanlış politikalarıyla paralel bir tavır sergilemiştir. Bununla yetinmeyen Almanya bir süre de Schengen Anlaşması’nı askıya aldığını duyurmuştur. Macaristan’ın mülteci krizine karşı aldığı tedbirleri eleştiren ülkelerden biri olan Almanya’nın Macaristan benzeri reaksiyonlar göstermesine ithafen Macaristan Başbakanı Viktor Orban “Almanya’nın kararını büyük anlayışla karşılıyor, tam dayanışma sunuyoruz” şeklinde bir

açıklama yaparak kendi politikalarının haklılığını gözler önüne sermiştir (akradyo.net, 2015). Macaristan'a karşı tavır alan Fransa da Almanya'nın aldığı kararı destekleyerek Birlik içindeki büyük devletlerin birbirini desteklediklerini göstermiştir. Dolayısıyla mülteci kriziyle birlikte Birlik içindeki küçük devletlerin endişelerinin temeli olan büyük-küçük devlet ayrımı da net olarak ortaya çıkmıştır (Milliyet, 2015).

b- Afgan Göçü: 1979 yılının Aralık ayında SSCB'nin Afganistan'ı işgali başlamış ve SSCB'nin ülkeden ayrılması 10 yıl sürmüştür. Bu geçen süre zarfında Kızıl Ordu'ya karşı savaştan 'mücahitler'in içinden bir grup (Taliban) topraklarının kurtulmasının ardından ülkede şeriat rejimi kurulmuştur. 11 Eylül 2001'de ABD'ye El Kaide tarafından yapılan saldırılar ardından ABD, El Kaide mensuplarını barındıran ve iade etmeyen Afganistan'a savaş açarak Taliban'ı devirmiştir. Taliban yönetimden ayrılmış gözükse de yıllarca bölgede faaliyetlerine devam etmiş ve bazı önemli kentler dışında neredeyse tüm bölgeyi hâkimiyetinde tutmuştur (Köçer, 2019: 379). Son olarak Ağustos 2021'de başkent Kabil'i de ele geçiren Taliban yönetimi tekrar devrildiğini duyurmuştur.

Radikal İslamcı ve silahlı örgüt olan Taliban'ın çağ dışı uygulamalarını ve yaşattığı şiddeti daha önceden bilen Taliban karşıtı halk, Taliban'ın Kabil'e ilerlemesi ile birlikte ülkeden göç etmeye başlamış ve istikametleri İran üzerinden Türkiye olurken bu koridorun Avrupa'ya uzanacağı düşünülmektedir. 4 milyon Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, bölgede istikrarın sağlanması gerektiğini belirtirken Yunanistan Göç Bakanı Notis Mitaracı de 'Avrupa Birliği'ne gelecek olan mültecilerin için Avrupa'nın kapısı olmayacağız' diyerek pesimist bir tavır sergilemiştir. Açıklamaların yanı sıra Yunanistan, göçmenlerin geçişini engellemek amacıyla Türkiye sınırına 40 kilometrelik çelik duvar inşa ederken (Indepent, 2021), Türkiye de İran ile olan 295 kilometrelik sınırın tamamına duvar örmeye başlamıştır (BBC, 2021).

Avrupa Birliği üyesi olan Almanya, Yunanistan, Avusturya, Danimarka, Hollanda, Belçika'nın hükümetleri ortak yazdıkları mektupta, ülkelere iltica başvurusu yapan ve reddedilen Afganistan vatandaşlarının ülkelere iade edilmesini ve bölgedeki ülkelerle iltica konusunda iş birliği yapılması gerektiğini Avrupa Komisyonu'na sunmuştur.

3. İklim Krizi (Sel ve Orman Yangınları)

Sera gazı ve fosil yakıtların kullanımının artmasıyla oluşan gaz katmanı yeryüzüne vuran güneş ışınlarının geri yansımaya engel olarak sıcaklığın yeryüzünde hapsolmesine neden olmaktadır. Sera gazı ve fosil yakıtlarının başlıca neden olduğu küresel ısınma yeryüzünde

iklim değişikliklerine sebep olarak kimi yerlerde ani bastıran yağış sonucu sel ve taşkınlara neden olurken kimi yerlerde de orman yangınlarına sebep olmaktadır.

Avrupa Birliği de yeryüzü için büyük bir tehdit olan küresel ısınmanın önüne geçebilmek için 24/06/2021’de ilk ‘iklim yasası’ nı onaylamıştır (Euronews, 2021). Yasa gereği Avrupa Birliği, gelecek yıllar için fosil yakıtları ve emisyonu azaltmak adına hedefler belirlemiş, fosil yakıtlı araçların yerini elektrikli araçların alması gerektiğini belirtmiş ve gerçekleşecek dönüşüm sonrası artan maliyetlerin müşteriye yansıtacağını göz önüne alarak düşük gelirli hanelere yardım için ‘Sosyal İklim Fonu’ kuracağını açıklamıştır.

Avrupa Parlamentosu’nda iklim krizi adına çalışmalar yapılırken Almanya ve Belçika’da yaşanan sel felaketinde en az 190 kişinin yaşamını yitirdiği belirtilirken yaşanan afetin Batı Avrupa’daki son 20 yılın en büyük sel felaketi olduğu kayıtlara geçmiştir. Keza Türkiye’de Kastamonu, Bartın ve Sinop’un dahil olduğu üç ilde yaşanan sel sonucu 77 kişi yaşamını yitirmiştir. Sel felaketlerinin yanı sıra insanlar sıcak hava sebebiyle Akdeniz’e kıyısı olan ülkelerde, Sibirya’da, Avustralya’da, Amerika’da aylarca söndürülmeyen orman yangınlarıyla karşı karşıya kalmışlardır. Yaşanan orman yangınları sonucunda Avrupa Birliği Komisyonu, ülkelere gelen yardım çağrıları üzerine Türkiye’ye 3 (Hırvatistan’dan 1, İspanya’dan 2), İtalya’ya 4 yangın söndürme uçağı, Yunanistan’a 19 itfaiye aracı ve 56 itfaiye eri (Almanya’dan) göndermiştir.

4. Covid-19 Pandemisi

2019 yılının sonlarında Çin’de ortaya çıkan Koronavirüs kısa sürede dünyanın dört bir tarafına yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organisation/WHO) tarafından pandemi ilan edilmiştir. İlan edilen Covid-19 pandemisi sonrası toplumun her bir bireyinden devletlere ve hatta Avrupa Birliği gibi devletlerin oluşturdukları yapılara kadar etkisi görülmüştür. Devletler kendi sağlık sistemlerini kullanarak pandemiye karşı önlem almaya çalışmışlardır.

Avrupa Birliği’ne üye devletler de pandemiye karşı kendi inisiyatifleri ile hareket etmiştir. Bu yüzden pandeminin Avrupa Birliği’ne etkisi ülkeden ülkeye farklılık göstermiştir. Ancak beklenmedik pandemi ilanı sonrası çoğu devlet hazırlıksız yakalanmış ve krizi yönetme konusunda zorlanmışlardır. Avrupa Birliği ülkelerinin ulusal düzeyde sağlık konusunda bu tarz bir tehlike beklemedikleri açıktır. Böyle bir beklenti içinde olmayan ve ulusal olarak hazır bulunmayan ülkeler Avrupa Birliği bünyesinde de bir hazırlık yapmamışlardır. Öyle ki Avrupa Birliği, pandemi ile ilgili tıbbi stok oluşturmaya Dünya Sağlık Örgütü’nün pandemi

ilanından sonra başlamıştır. Önceden bir hazırlık yapılmadığı için Avrupa Birliği'nin yasal olarak bir sorumluluğu da bulunmamaktadır. Sadece Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın (Treaty on the Functioning of the European Union/TFEU) 168. maddesi uyarınca, Avrupa Birliği'nin rolü üye devletlerin politikalarını tamamlamakla birlikte izleme, erken bildirim ve ciddi sınır ötesi sağlık riskleriyle mücadele için sorumluluk almaktır. Bu bağlamda, üye devletlerin bu konuda politika ve programlarını kendileri koordine etmeleri gerekmektedir (Rakt ve Christl, 2020). Dolayısıyla ekonomik ve parasal birlik üzerine kurulan Avrupa Birliği'nin yetkisi sadece bu konular üzerinedir. Sağlıkla ilgili Birliğe ekonomide olduğu gibi yetki verilmemiş sadece destekleyici olması öngörülmüştür. Ancak Avrupa Birliği ülkeleri pandemi süresince Birliğin yardımına ihtiyaç duymuşlardır. Bu bağlamda pandemi ile mücadele veren Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin liderlerinin söylemleri durumun ciddiyetini gözler önüne sermektedir. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron pandemiyi 'savaşta olma durumu' olarak nitelendirmiş, Almanya Başbakanı Angela Merkel ise 'İkinci Dünya Savaşı'ndan bu zamana karşılaşılan en ciddi olay' olarak ifade etmiştir.

Avrupa Birliği, pandemiyle ilgili olarak Sivil Koruma Mekanizmasını aktif hale getirerek ülkelerin sağlık hizmetlerine destekleyici rol oynamaya çalışmıştır. Fakat yeterli olmamıştır. Öyle ki Avrupa Birliği ülkelerinden sağlık yetersizliği nedeniyle en çok zararı yüksek can kayıplarıyla pandeminin başında İtalya vermiştir. İtalya, Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması'na durumu bildirerek sağlık ekipmanları konusunda yardım istemiş ancak cevap alamamıştır. İtalya'nın beklediği yardım diğer birlik üyesi devletler yerine Çin ve Rusya'dan gelmiştir. Bu durum, Birliğin hazırlıksız, yetersiz ve dayanışmadan yoksunluğunun kanıtı niteliğindedir.

Avrupa Birliği, ekonomik bir birlik olması itibarıyla ülkeler arasındaki ticareti ve geçişleri engelleyecek sınırlamaları kaldırmış olsa da pandemi sürecinde ülkeler ulaşım yollarını kapatmış ülkelere giriş çıkışları yasaklamış, sağlık ekipmanları konusundaki yetersizlikleri nedeniyle belli ürünlere ihraç yasakları getirmiştir. Dolayısıyla Birliğin amacı olan ekonomik, ticari ve bireysel seyahatler konusundaki tüm uygulamalar işlevselliğini yitirmiştir.

Sonuç

Avrupa Birliği kuruluğu sonrasında büyük bir ivmeyle gelişim ve yükseliş göstermiştir. Fakat son dönemde özellikle Brexit, mülteci krizi ve Covid-19 pandemisi etkisiyle önemli bir gerileme yaşamıştır. Bu sürecin Avrupa Birliği için önemli bir sınav olduğu ve bu sınavdan kaldığı açıkça ifade edilebilir. Bunun 3 temel göstergesi ve aynı zamanda nedeni çalışmanın temel araştırma konusudur.

Araştırmanın 3 faktör temelindeki sonuçlarını değerlendirdiğimizde ilk olarak Avrupa Birliği'nde Brexit'in yaşanmasıyla birlikte uluslararası alanda gözlerin Birlik içinde yaşanan problemlere yöneldiğini söylemek mümkündür. Almanya ve Fransa'nın birlik içinde hegemonyasının artması, ekonominin kırılgan yapıya sahip olması Avrupa Birliği'nin cazibesini zedelemiştir. İkinci olarak mülteci krizinde başta Macaristan'ın yalnız bırakılması, diğer ülkelerin konuyla ilgili bencil davranmaları, olayın uluslararası arenada gündem olmadan müdahalede bulunulmaması Birliğin işler zora girmeden sorumluluk almadığını göstermektedir. Son olarak Covid-19 krizinde de benzer şekilde Birlik, ülkelerin sorunlarını kendilerinin halletmesini beklemiş ve müdahale etme konusunda acele etmemiştir. Birlik ülkelerinin de Avrupa Birliği kurumsal yapısında olduğu gibi sorumsuz davranarak acil müdahale ve sağlık konusunda yasal zeminde oluşan boşlukları önceden doldurmadıkları ortaya çıkmıştır.

Çalışma çerçevesinde Brexit, mülteci sorunu ve Covid-19 faktörlerinin Avrupa Birliği'nin gelişimine etkileri ilişkisel araştırma metoduyla incelenmiştir. Bu üç faktörün hepsinin de Avrupa Birliği'nin gelişimine olumsuz etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç aynı zamanda Avrupa Birliği'nin içinde bulunduğu durumun (gelişim probleminin) nedenselliğinin de önemli bir parçasını teşkil etmektedir.

Kaynakça

- AA Haber Ajansı (2015). “Fransa ile Macaristan Arasında ‘Duvar’ Krizi”. 31 Ağustos, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/fransa-ile-macaristan-arasinda-duvar-krizi/15687> (15.05.2021).
- akradyo.net (2015). “Almanya Çabuk Pes Etti, Şengen’i Askıya Aldı”, 14 Eylül, <http://static.akradyo.net/9708235729,75727,9,Almanya-cabuk-pes-etti-Schengeni-askiya-aldi.aspx> (22.05.2021).
- BBC (2021). “Van Valisi Bilmez: 295 Kilometrelik İran Sınırının Tamamına Duvar Örülecek”, 27 Temmuz, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-57986643> (18.08.2021).
- Demir, O. Ö., & Soyupek, Y. (2015). Mülteci krizi denkleminde AB ve Türkiye: İlkeler, çıkarlar ve kaygılar. *Göç Çalışmaları Merkezi, Global Politika ve Strateji Yayınları*.
- Ekinci, U. M. (2016). Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması ve Vize Diyalogu. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, I. Baskı, Ankara.
- Eluere, M. and Martin, L. (2016). “FRANCE – How will Brexit Impact the French Economy?”. *Group Economic Research, Prospects*, 16(178). 30 June.
- Esen, E. ve Şekeroğlu, D. (2017). Brexit - Elveda Avrupa: İngiltere'nin AB'den Ayrılmasından Sonra Avrupa Bütünleşmesi ve Türkiye-AB İlişkilerinde Fırsatlar ve Tehditler, Ekim. Siyasal Kitabevi Ankara. ISBN: 978-605-9221-65-8
- Euronews.com (2021). “Avrupa Parlamentosu, AB’nin İlk Bağlayıcı ‘İklim Yasasını’ Onayladı.”, 25 Haziran, <https://tr.euronews.com/2021/06/25/avrupa-parlamentosu-ab-nin-ilk-baglay-c-iklim-yasas-n-onaylad> (17.08.2021).
- Euronews.com (2021). “İngiltere, AB Vatandaşları Ve Yabancı Turistler İçin Yeni Güvenlik Planını Duyurdu” 25 Mayıs, <https://tr.euronews.com/2021/05/25/ingiltere-ab-vatandaslar-ve-yabanc-turistler-icin-yeni-guvenlik-plan-n-duyurdu> (16.08.2021).
- Euronews.com (2021). “Brexit Sonrası Binlerce AB Vatandaşı İngiltere Sınırından Geri Çevrildi”, 29 Mayıs, <https://tr.euronews.com/2021/05/29/brexit-sonras-binlerce-ab-vatandas-ingiltere-s-n-r-ndan-geri-cevrildi> (16.08.2021).

Euronews.com (2021). “Brexit, 1.2 Trilyon Euro'luk İngiltere Varlığının AB'ye Geçişine Yol Açtı”, 17 Nisan, <https://tr.euronews.com/2021/04/17/brexit-1-2-trilyon-euro-luk-ingiltere-varlig-n-n-ab-ye-gecisine-yol-act> (16.08.2021).

Gökçenoğlu, S. ve Türko, E. S. (2018). “AB Tarihinde Bir Geri Adım: Brexit”. *IV. International Caucasus-Central Asia Foreign Trade And Logistics Congress*. September, 7-8, Didim/AYDIN, ss. 138-148.

Indepent (2021). “Yunanistan'dan Türkiye Sınırına 40 km Çelik Duvar”, 14 Ağustos, <https://www.indyturk.com/node/399166/d%C3%BCnya/yunanistandan-t%C3%BCrkiye-s%C4%B1n%C4%B1r%C4%B1na-40-km-%C3%A7elik-duvar> (18.08.2021).

Kolev, G., Matthes J., Busch, B. (2016). “Brexit impacts on Germany?”. *IW-Kurzbericht No. 71*. 25th October, <https://www.iwkoeln.de/en/studies/galina-kolev-juergen-matthes-berthold-busch-brexit-impacts-on-germany-305825.html> (22.05.2021).

Köçer, M. (2019). Afganistan'da Taliban Sonrası Sosyal Değişim. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (46), 369-381.

Milliyet (2015). “Schengen'de Domino Etkisi”, 14 Eylül, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/schengen-de-domino-etkisi-211754522.09.2015> (23.05.2021).

Rakt, E. and Christl, F. (2020). Covid-19 pandemic shows how fragile the EU is. *Heinrich Böll Stiftung*. 7 April, <https://tr.boell.org/en/2020/03/31/covid-19-pandemic-shows-how-fragile-eu> (22.05.2021).

Saliji T. (2018). ‘Avrupa Birliği Geri Kabul Anlaşmaları: Türkiye Örneği’, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

T.C. AB Bakanlığı (2015). Türkiye-AB Vize Serbestisi Diyaloğu, <https://www.ab.gov.tr/files/stib/TR-ABVizeSerbestisi.pdf>

T.C. AB Bakanlığı (2016). “18 Mart 2016 Tarihli Türkiye-AB Zirve Bildirgesi”, Brüksel, https://www.ab.gov.tr/files/AB_Iliskileri/18_mart_2016_turkiye_ab_zirvesi_bildirisi_.pdf (20.06.2021).

T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı (2020). “AB ile Yürütülen Vize Serbestisi Diyaloğu”, https://www.ab.gov.tr/ab-ile-yurutulen-vize-serbestisi-diyalogu_51819.html (22.05.2021).

Tüysüzoğlu, G. (2013). “İngiltere AB’den Kopuyor Mu?”. *Uluslararası Politika Akademisi*.
<http://politikaakademisi.org/2013/01/31/ingiltere-abden-kopuyor-mu/> (22.05.2021).

Velthuijsen, J. W. and Bernard, L. (2016). “Brexit Monitor the İmpact of Brexit on (Global) Trade”. PwC.

Velthuijsen, J. W., Kramer, G. and Yıldırım, B. (2018). “European Economic Outlook 2018-2022”. PwC.

**Book Review: Performance Management: Key Strategies and Practical Guidelines by
Michael Armstrong**

Sobia Hassan¹

Received: 28 August 2021

Accepted: 16 November 2021

Michael Armstrong is the popular writer of Human Resource Management books in the UK. His books have been translated into twenty-one languages and cover the broad areas of Strategic Human Resource Practices, Rewards Management, Performance Management, and related topics. His book “Performance Management: Key Strategies and Practical Guidelines” presents broad coverage of Performance Management, its need in organizations, its execution, and its evaluation using concepts and frameworks. Managing employee performance is an effective method of developing growth for both employees and the organization. By shedding light on an organization’s objectives, transforming them into explicit individual goals, and reviewing these goals on regular basis, performance management provides a well-planned and effective instrument for management. This book is organized into sixteen chapters; the key concepts and their explanation in each chapter are discussed below.

The first chapter of this book starts with the foundation of performance management and its definition as the management process. The author contends that a performance management system consists of aligning the efforts of individuals with the objectives of the organizations through a planned framework that helps it achieve efficiency and effectiveness. The role of performance management is to train and monitor employees in such a way that they can work to their full potential and benefit the organization. The main characteristics of performance management system are input, values, measurement, feedback, behavior and output. Moving on further, the author discussed that the standards of performance management system should be fair, measurable, flexible, competent and informatory. There is a need of a collaborative effort by managers and employees for the alignment of personal and organizational goals. Performance management is a continuous process of evaluating employee performance and giving them

---

¹ Lecturer, Department of Public Administration, Lahore College for Women University, Lahore, Pakistan
ORCID: 0000-0001-6117-6905

constructive feedback, while performance appraisal is a formal evaluation and rates employees annually (Armstrong & Baron, 2005). Performance Management plays a significant role in motivating and rewarding employees and in developing a positive psychological contract, as it provides the basis for the description of roles. It helps managers to ensure that employees perform up to their full abilities for greater personal and organizational outcome.

The second chapter of this book presents the performance management process for continuous evaluation and improvement in organizations. The process involves the traditional managerial functions of planning, acting, monitoring and reviewing organizational activities along with the systematic approach of evaluating performance and defining roles through the agreement of planning and development, implementation, monitoring and review. While discussing the process of performance management system, the author argued that performance management is a continuous process of improvement and evaluation and involves a purely systematic and strategic approach, not a mechanistic approach. All stages of performance management are vital to manage employee performance but the review stage is crucial, as it differentiates between high and low performance for which reinforcement is needed through recognition, rating, financial or non-financial rewards. Coaching and mentoring are used for underperformance, helping employees unleash their potential skills and abilities. The performance matrix can help a lot when managing evaluations with the help of business performance and management style. According to author performance management involves calculating not only if jobs are done, but also how they are done because staff is supposed to evaluate against core areas of competence and good performance management is achieved only when both parties are clear about their goals and have **SMART** objectives.

The third chapter of the book focuses on the practice of performance management, which is not an easy or simple task as it sounds. The writer opined that several surveys have been conducted on how effective performance management works in an organization. These surveys are, IRS 2003; focuses on three approaches (clear strategy, general approach and ad-hoc approach); determined that the effectiveness is greater when the rewards are adjusted to the evaluation, another Chartered Institute of Personnel and Development 2003; covered 506 respondent and obtained the result that personal development plans are essential while achieving planned objectives (they give you effective performance management if the organization's workers are highly developed and motivated), and E-Reward 2005; determined that the main

objectives of performance management are organizational performance, individual performance and personal development. Most importantly, the author argued that performance management can be improved if employees receive a financial reward along with feedback. The general implication is that performance management is not an easy option.

The fourth chapter of this book covers performance planning and agreements. Performance planning helps the organization achieve planned and agreed results through employee development (helps to learn and provides support to do well). An agreement is the basis of effective and efficient management in an organization that achieves continuous improvement and development because performance and development planning is the two-way process from which managers and employees discuss together and arrive at an agreement (what should be done and how it should be done). The author outlined the steps involved in planning and agreement as: **a) Role Profile:** it is the basis of good performance and agreements because at this stage of defining a role-holder and clarify the relationship with their tasks and personal attributes (like in job description) and define their key results areas with their technical and behavioral competences along with the core values of an organization, **b) Objective Setting:** it tells us that what the role-holder has to achieve objectives varies from the functions of the organization, departments or people (like some are work objectives, some target projects, values and business expectation). **c) Performance Measures and Assessment:** it is important to improve performance management, for this purpose measurement of input; output and outcomes have been made both qualitatively and quantitatively, **d) Performance Planning:** in this stage managers and employees jointly establish the priorities on the basis of past experience as well as performance. **e) Development Planning:** provides support to managers and enhances the learning capabilities of employees (360⁰ feedback etc). The last stage is, **f) Performance Agreement:** it is a document that ensure all the activities or work will be performed according to the plan that helps in encouraging the employee to perform the work efficiently and effectively.

In Chapter five the author sheds light on managing performance throughout the year. He proposed that performance management involves setting direction, measuring performance, monitoring, and taking action. It is the process that ensures that the activities and results of an organization must be carried out and achieved efficiently and effectively. Managing performance is an essential part that involves the development of capacities, skills and induces constant learning. This ongoing evaluation process is carried out through progress reviews that can be

conducted informally or through the existing system of formal mid-term reviews. If there is a need for effectiveness in the performance management process, there should be an ongoing schedule of regular meetings to ensure good progress and achieve all objectives and results. The specific consequences of the interim review meetings should be documented as revisions. Two main problems managers face in the course of performance management are refresher goals and continuous learning. To manage the situation, it is necessary to update or modify the objectives and work plans that involve the discussion of achievement of the job holder, identifying any deficiencies, establishing the reasons for deficiencies and agreeing on actions of managers and the individuals to improve performance. The aim of performance management is to value or increase the learning from experience and practice.

In sixth chapter the author discusses the performance review process. He argued that performance management is an ongoing process, so a formal review is necessary. The five elements of this formal review are agreement, measurement, feedback, positive reinforcement, and dialogue that are used to good purpose through performance review meetings. The performance review is a process in which the manager and the employee work together to assess the degree to which the employee achieved the agreed objectives and work together to overcome the difficulties encountered. The three main sources of difficulties in conducting the performance review are the quality of the relationship between the manager and the individual, behavior and skill, and the review process itself. Some issues related to performance reviews are lack of objectivity, leniency of rigor, central tendency error, recent behavior bias, personal bias, performance and potential confusing and cross-cultural biases, etc. The performance review process provides the scope to align performance with the organization's goals and objectives. It gives you a direction to achieve the goals of the organization by linking them to the individual goals of the employees. The objectives of reviewing performance are planning, motivation, learning and development. The management style or behavior of the manager must be corporative and must know how to behave when conducting performance reviews. Corporate guidelines for managers suggest that they should conduct intermediate formal progress reviews during the year, say once a quarter or halfway through the review year. There are some problems that arise when conducting performance reviews to avoid them the manager should inform the individual in advance (about two weeks) about the review meeting. In the review meeting, the manager usually looks at how well the individual has done in achieving the goal, if he is satisfied

with the performance of that individual, etc. On the other hand, the individual must be adequately prepared for the meeting. While the review meeting is taking place, one must be prepared, have the right environment, give adequate feedback, and be appreciative. In self-evaluation, an individual reviews his own performance and is a realistic approach to evaluation.

In chapter seventh assessing performance is focused and emphasizes more on future rather than past. Performance management process includes a rating system to view about the level of performance reached and also this information helps in pay related decision. There are many factors that affect evaluation performance, as evaluation requires the ability to judge someone's performance and good judgment always depends on clear grading standards. The "halo" and "horns" effects apply when managers think that there are only two ways to evaluate performance, that it is good or bad. According to author, there are several methods for evaluating performance. Basically, in general performance analysis, people argue that performance management is essentially about analysis rather than evaluating, and many people use the traditional form of ratings to evaluate performance for the payment decision. Then there is a narrative assessment in which you simply present written points or a summary about the level of performance at which someone is judged. Another method is the rating system that includes some standards to measure performance to direct payment decisions. Again, another method is forced distribution which directs that managers must conform to a set distribution of qualification between different levels. Ranks must be accompanied by meaningful performance data. Another method, the "quota system", provides an outline of what the distribution of grades should look like. This system can shut down everyone except the biased management that institutes them. Another approach that can be used in place of grading is visual assessment methods in which people are placed in a matrix or grid.

Chapter eighth deals with the performance improvement process. Performance can be improved at different levels. At first, the performance can be improved at organizational level. Poor performance at organizational level is the result of bad management. At the managerial level sometimes, psychological mechanism was used. Managers should have moderate dependence not more or less on the procedures. Improving individual performance is also utmost important. Improving underperformers is a major concern for managers. To deal with the problems, the overall strategy must be clear; the goals must be clearly defined, and responsibilities must be allocated according to their skills. Performance management process

starts with the mission and value statements. Critical success factors play a vital role in accomplishing mission. Strategies will be made which leads to attain goals and objectives. Team performance can be improved by setting objectives, making work plans and take reviews. Individual performance can be improved by the recruitment process in which right people for the right job will be recruited. Moreover, underperformers can also manage if mistakes will be used as an opportunity.

Chapter nine deals with performance management and administration. Performance management is not just the standard appraisal form but it is the collaborative communication between the manager and the employee for objective review. Therefore, performance management forms and administrative procedures must go hand in hand. The forms are supposed to be unbiased, describe what information the HR department requires, and the quality of the performance review should be ensured. The performance management forms are owned by both the manager and the staff as they are renewed over the period of time for a better understanding of the company's goals and plans by reviewing progress. In addition, the information obtained from these forms is useful in the decision-making process by the HR department. It helps the human resources department to obtain complete information about its employees for the consideration of promotional and disciplinary actions. All information must be in writing. Performance management should be as simple and brief as possible. Web-based management systems are worker-friendly for both employees and managers as they help keep data on record.

Chapter tenth focuses on the relationship between the performance management and learning, and emphasis on the fact that performance management plays a major role in improvement of performance by inducing effectiveness and providing the climate for learning (Reynolds, 2004). Performance management has helped in diversifying the horizons of growth so that people can be led towards efficiency in the best possible way.

Learning opportunities are ensured during the three main stages of performance management:

1. Performance Agreement and Planning
2. Managing Performance throughout the year
3. Performance Review

The learning and growth achieved during these three stages proves the fact that improvement in personal and professional development is an outcome of working thoroughly on the performance management. Where, coaching is a one-on-one work approach to help people develop their skills

and level of competence. Each time managers delegate a new task, a training opportunity is created to help the individual learn a new set of skills and techniques for getting the job done. Coaching can be informal but planned. It must take place within the framework of the areas and the direction of the general plan; this plan should be incorporated into the personal development plan. A personal development plan establishes what people need to learn to develop their skills, improving their performance and career. Provides a self-organizing learning framework; most importantly, it also serves as a reference point for follow-up and review. The planning process should be specific about what is to be achieved and how to achieve it. To ensure that the learning needs and the action are relevant; indicate the time, identify the responsibility, establish the domain of the people to include.

Chapter eleven describes the link between performance management and rewards. Performance management plays an important role in the reward system. Each reward item is treated as an integrated and coherent whole. The elements are base salary, employee benefits, etc. The primary goal of performance management is to generate ratings to inform performance-related pay decisions. Rewards encourage work commitment, and non-financial rewards have more lasting effects than financial ones. Focusing on performance management as a means of deciding pay rewards may conflict with development purposes. The problem of reconciling the development aspects of performance management and compensation has been with us for decades. Armstrong says “we must separate both performance improvement and potential assessment to avoid confusion for managers”. Some organizations separate the two, but cannot find a suitable solution, so it is decided that if you want to be fair, equitable and consistent, you must be transparent as to who have contributed, how much evaluation they do, etc.

In chapter twelve, the author focuses on 360-degree feedback. It is basically the process of collecting feedback from the employee’s subordinates, individual or group, on their performance. There are some advantages and disadvantages of 360-degree feedback. Advantages of 360-degree feedback include increasing self-awareness and rebalancing competencies, encouraging more open feedback, increasing people’s self-awareness about how they personally impact each other. The downsides of 360-degree feedback include that some people don’t give honest feedback and sometimes people are too lenient and sometimes there is too much bureaucracy in the actions. The main goal of 360-degree feedback is to help each individual

understand their strengths and weaknesses, foster and increase self-awareness among them, and provide insight into aspects of their work that need professional development.

Chapter thirteen emphasizes performance management roles. Performance management ensures that employees continually develop their skills and capabilities along with the changing needs of the business landscape. There are four groups of people whose commitment to performance management are crucial; line managers, top managers, employee role and HR role. Top managers determine the overall strategic goals of the company. They are senior executives of the company and have greater responsibility. They do not direct the daily activities of the company, but establish the goals of the organization and direct the employees to achieve them. Line managers directly supervise other managers and operations and report details to senior managers. They act as a liaison between employees and senior management. The role of employees is to work in accordance with all current policies. They have a responsibility to speak to management about their ambition and desire for progress in the near future. HR professionals play a critical role in advising management on issues related to managing and improving employee performance. HR's role is to ensure a fair performance system, train managers on the performance system, record and store performance reviews. Also, the performance appraisal system is something that assesses the performance of the employee or identifies their current performance and also finds an individual's potential for a better job in the future. Typically, companies conduct performance reviews as an annual event that creates a lot of pressure on line managers. Better to give feedback and raise salary when the employee completes the project or performs their job successfully. If we involve line managers as members of different projects and focus groups, they can act as trainers and mentors to handle facing some problems while working.

In chapter fourteen, the author focuses on the introduction and development of performance management. Performance management works as frameworks that includes the performance requirement and expectations, then prepares the performance plan, manages performance throughout the year, and evaluates and review the process. Contextual factors include culture, management style and structure. For better performance, employees must participate in the decision-making process, if the management forces its decision on the employees then it will not work efficiently. In the structure of the organization there must be a decentralization of power in this way the employees are encouraged.

In chapter fifteen, the author explains that learning about performance management is very important. There is a misconception in people regarding performance management that it is a waste of time or not worktable. It is the responsibility of top management to eradicate this misconception through training, coaching and mentoring. Trainers should use practical examples from different companies and teach students that performance management contributes to improving the effectiveness of the organization. In addition to structured formal learning, less formal learning programs (involving fewer complexes and flexible), coaching and follow-up that are carried out with the help of the HR department are also important. The formal apprenticeship program focuses on the fact that performance management should involve employees being able to understand the purpose of the performance review. For the development of evaluation skills in employees, three important methods are used which are: 1) Guided discussion method enables the members to go through the learning outcomes themselves by giving their point of view about performance assessment. 2) Role play is a written method where a scenario according to participant's perception is given to them, and then they were asked to perform their roles and then get evaluated by their fellows. 3) Exercise method include a group activity where each member would become the leader of group one by one and then get performance assessment by other ones or may be one should give presentation on specific topic and the other will evaluate him and then this evaluation is assessed by third one.

Chapter sixteen highlighted performance management evaluation that is equally important as performance management monitoring. The best way of carrying monitoring and evaluating the performance management is by the managers and employees themselves. They can be members of project team or by HR management. Discussions and interviews with the addition of special survey fill by the managers and employees results in obtaining feedback which helps in changing the process or strategy of the Performance Management System. Evaluation can be used to analyze the organizational performance and improve performance management. Monitoring can also perform recording and analyzing performance evaluation. It can also be used for interviews, surveys and decision making. Performance management evaluation has some basic points that must be answerable in an effective performance management system. The performance agreement must be completed correctly and the objectives must be clear, measurable and achievable and agreed upon. Performance standards must meet with the job requirements. Performance review meetings should be held in a formal setting

where managers and employees participate appropriately. Evaluations and ratings must be fair and reasonable. Managers and employees should be satisfied with performance-related pay systems and view them as a source of motivation.

Therefore, it can be argued that the basic objectives and goals of this book are to take some concrete steps towards a detailed and comprehensive performance management system that create an environment in which employees can perform to the best of their abilities and produce the work of the highest quality efficiently and effectively.

Overall, this book makes a positive contribution to the field of performance management and the findings of this review can act as a guide for researchers to further investigate performance management systems from a holistic perspective, which is the ultimate gap in developing countries. The author has tried to focus on the application of various approaches, activities and measures to promote performance management in organizations. The book is well written and covers formal efforts in organizations to improve performance management and could be a guide for academics and professionals who wish to gain a better understanding of the organization's performance management system. However, what seems to be ignored in this book was the holistic view of the performance management system in small organizations that can create a real impact on the bottom line to improve results, motivate employees and deal with problems to increase profitability. Lately, the performance management philosophy described in this book has focused less on a fairly organic organizational structure that is vital in this era.

Reference:

Armstrong, M. (2006). Performance management: Key strategies and practical guidelines.

Armstrong, M., & Baron, A. (2005). Managing performance: performance management in action. CIPD Publishing.

Reynolds, J. (2004). Helping people learn. CIPD, London.

BITCOIN FİYATININ ALTIN VE HAM PETROL FİYATLARI İLE İLİŞKİSİNİN ANALİZİ

Aziza SYZDYKOVA¹, Gulmira AZRETBERGENOVA²

Başvuru: 16 Kasım 2021

Kabul: 29 Kasım 2021

Özet

Son yıllarda, bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde mal ve hizmetlerin alımında kripto para birimlerinin kullanılabilirliği tartışılmaktadır. Aynı zamanda, kripto para birimi giderek artan bir şekilde yatırım aracı ve spekülasyon ticaret aracı olarak hareket etmektedir. Bu tür kullanıma bir örnek, bitcoin kripto para birimidir. Bitcoin, başlangıçta ihtiyaçları karşılayan ve mevcut para birimleri şeklinde teminat taşımayan sıradan bir meta olmaksızın değer alan ilk kripto paradır. Finans literatüründe en çok tartışılan konulardan biri bitcoin fiyatına etki eden faktörlerin araştırılmasıdır. Bu çalışmanın amacı bir kripto para birimi olan Bitcoin ile altın ve ham petrol fiyatları arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Çalışmada Ocak 2019-Ağustos 2021 arasındaki haftalık verilerle inceleme yapılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi için Vektör Otoregresif Model (VAR) kullanılmış ve değişkenler arasındaki ilişkinin yönü Granger nedensellik testi ile belirlenmiştir. VAR modeli sonuçlarına göre altın ve ham petrol fiyatlarının bitcoin fiyatları üzerinde anlamlı etkileri mevcuttur, fakat bitcoin fiyatının altın ve ham petrol fiyatları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır. Öte yandan Granger nedensellik testine ait sonuçlar VAR analizinin bulgularını doğrulamaktadır. Granger nedensellik sonuçları, hem altın fiyatı hem de ham petrol fiyatının bitcoin fiyatının Granger anlamda nedeni olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: kripto para, bitcoin, altın, ham petrol, VAR analizi, Granger nedensellik

---

¹ Dr, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1377-0026

² Doç. Dr, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP OF BITCOIN PRICE WITH GOLD AND CRUDE OIL PRICES

Abstract

In recent years, the usability of cryptocurrencies in purchasing goods and services has been discussed in all developed and developing countries. At the same time, cryptocurrency is increasingly acting as an investment vehicle and speculative trading vehicle. An example of such use is the bitcoin cryptocurrency. Bitcoin was the first cryptocurrency to gain value without being an ordinary commodity that initially satisfies needs and carries no collateral in the form of existing currencies. One of the most discussed topics in the finance literature is the investigation of the factors affecting the price of bitcoin. The aim of this study is to investigate the relationship between Bitcoin, a crypto currency, and gold and crude oil prices. In the study, weekly data between January 2019 and August 2021 were examined. Vector Autoregressive Model (VAR) was used to examine the relationship between the variables and the direction of the relationship between the variables was determined by the Granger causality test. According to the results of the VAR model, gold and crude oil prices have significant effects on bitcoin prices, but bitcoin price does not have a significant effect on gold and crude oil prices. On the other hand, the results of the Granger causality test confirm the findings of the VAR analysis. Granger causality results reveal that both gold price and crude oil price are the Granger causes of bitcoin price.

Keywords: cryptocurrency, bitcoin, gold, crude oil, VAR analysis, Granger causality

1. Giriş

Nakamoto³, 2008 yılında Bitcoin kavramını dünyaya tanıttığından beri kripto para birimlerinin popülaritesi önemli ölçüde artmıştır. Kripto para birimleri, yenilikçi teknolojiyi, yüksek güvenli mimariyi, işlevselliklerde refahı ve onları bilgisayar bilimcileri, risk sermayedarları ve yatırımcılar için çekici kılan bir varlık olarak yatırım fırsatını bünyesinde barındırır. Bununla birlikte ademi merkezîyetçilik ve düzenlenmeyen piyasalar, fiyatlandırmasına ve uygulama

---

³ Satoshi Nakamoto, Bitcoin'in yaratıcısı olarak bilinen kişi veya grupların kullandığı isimdir.

projeksiyonuna ek bir belirsizlik katmanı ekler. Örnek olarak, dünya çapında büyük çapta fiyat tepkilerine neden olan değişen yasal duruma bağlı olarak Çin'deki borsaların kapanmasıdır. Özellikle son yıllarda büyük şoklar ve balon gibi bir fiyat hareketi gözlemlenmektedir (Klein vd.,2018).

Kripto para birimlerinin piyasa değeri, 27 Ekim 2021 tarihinde yaklaşık 2,6 trilyon ABD dolarına ulaşarak tarihi zirveyi görmüştür. Bu kapitalizasyon değeri ile kripto para piyasası Apple veya Alphabet gibi dünyanın en büyük şirketlerinin piyasa değerlemesiyle karşılaştırılabilir hale gelmiştir. 27 Ekim 2021'de toplamda 13.200 adet çeşidi olan kripto para piyasasında, toplam piyasa değerinin yaklaşık yüzde 63.6'sı Bitcoin ve Ethereum tarafından domine edilmektedir (<https://coinmarketcap.com/>). Merkezi olmayan yönetim meraklıları tarafından bir deney olarak başlayan kripto paralar, yatırımcılar için bir yatırım aracı ve şirketler için yeni ve yenilikçi bir ödeme şekli olarak temel bir iş modeli haline gelmektedir.

Kripto para birimleri, özellikle Bitcoin, son yıllarda bazı medya, bankalar ve veri sağlayıcıları tarafından Yeni Altın olarak etiketlenmektedir⁴. Bu görüş altına hücum benzeri bir ortamda hızlı ve yüksek getirilerle motive edilebilirken, Altın ve Bitcoin'i ekonometrik bir bakış açısıyla karşılaştırmakta ve bir yatırım aracı olarak kripto paraların ekonomik yönlerine odaklanmaya yönlendirmektedir. Dolayısıyla kripto para birimlerinin volatilité davranışına göre nasıl sınıflandırılabileceği ve halihazırda kurulmuş varlık sınıflarıyla nasıl ilişkili oldukları sorusu ele alınmalıdır. Kripto para birimleri herhangi bir para politikası aracıyla veya temeliyle doğrudan bağlantılı değildir. Bu nedenle, bu sanal para birimleri ile diğer finansal varlık sınıfları arasındaki ortak faktörlerin analizi zordur.

ABD'de, Emtia Vadeli İşlemler Ticaret Komisyonu (Commodity Futures Trading Commission - CFTC), kripto parayı tıpkı ham petrol veya altın gibi resmi olarak bir emtia ilan etti. Komisyon, sanal para birimi olarak Bitcoin'in bir değişim aracı, bir hesap birimi ve/veya bir değer deposu olarak işlev gören, ancak herhangi bir yargı alanında yasal ihale statüsüne sahip olmayan dijital bir değer temsili olduğunu belirtmektedir (CFTC, 2021).

Bitcoin ve diğer kripto para birimleri, yasal ödeme aracı olarak belirlenen, dolaşıma giren ve alışılmış olarak bir değişim aracı olarak kullanılan ve kabul edilen madeni para ve kağıt para olan

---

⁴ Örneğin Bloomberg, Forbes ve CNN haberlerine bakın.

fiat para birimlerinden farklıdır.

Günümüzde en yaygın ve en domine kripto para olan bitcoin ile altın, ham petrol, euro/dolar kuru arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışma 4 bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünü takip eden ikinci bölümde konu ile ilgili literatüre yer verilmiştir. Üçüncü bölümde çalışmanın ekonometrik yöntemi açıklanmıştır. Dördüncü bölümde analiz bulguları değerlendirilmiş ve sonuç kısmıyla çalışma son bulmuştur.

2.Literatür taraması

Bitcoin, Nakamoto (2008) tarafından ilk kez tanıtıldığından beri yatırımcıların dikkatini çeken ve üzerinde tartışılan varlıklardan biri olmuştur. Bu sebepten bitcoin ve diğer finansal varlıklar arasındaki ilişkiler araştırmacılar için önemli bir konu olmuştur. Brière vd., (2015), Dyhrberg (2016a, 2016b), Baur vd., (2018), Samah vd., (2018), Bouri vd., (2018), Guesmi vd., (2019), Klein vd., (2018), Selmi vd., (2018), Symitsi ve Chalvatzis (2019), Al Mamun vd., (2020), Bouri vd., (2020), Zhang ve He, (2021), Yu vd.,(2021), Chancharat ve Butda, (2021), Moussa vd., (2021) ve diğer yazarlar bitcoin'in herhangi bir çeşitlendirme avantajı sağlayıp sağlayamayacağını incelemek için bitcoin ve çeşitli finansal varlıklar arasındaki ilişkilere odaklanmıştır.

Bitcoin ve altın arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalar sonuçları bakımından farklı gruplara ayrılmaktadır. Birinci kısım, iki finansal varlığın riskten korunma ve güvenli liman özellikleri hemde bir değişim aracı, değer saklama aracı ve bir hesap birimi olarak hareket etme kapasiteleri ile ilgili güçlü benzerliklerin varlığını doğrulama iddiasındadır. Dyhrberg (2016b); Selmi vd., (2018); Shahzad vd., (2019) ve Bouoiyour vd., (2019) bu iki varlık arasındaki ortak özelliklerin önemli kanıtlarını sunmuşlardır. Bu çalışmaların sonuçları, Bitcoin'in portföylerdeki riskten korunma amaçları için yararlı olduğu ve genel olarak daha düşük riske yol açtığı fikrini desteklemektedir.

Panagiotidis vd., (2018) çalışmasında Bitcoin'in altından olumlu ve güçlü bir şekilde etkilendiğini savunmaktadır. Ayrıca, bulgular petrol, döviz kurları ve faiz oranlarının Bitcoin üzerinde olumlu etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Aksine belirsizliğin Bitcoin getirilerini azalttığı desteklenmektedir. Ayrıca, bilgi talepleri beklenen sonuçlara yol açarken, borsalar karışık sonuçlar vermektedir.

Bouoiyour vd., (2019) Bitcoin ve altın arasındaki tamamlayıcılığı veya değiştirilebilirliği test etmek amacıyla dinamik bir Markov değiştirme kopula metodolojisi ve iki risk senaryosu kullanmaktadır. Senaryolar düşük riskli ve yüksek riskli rejimleri kapsamaktadır. İncelenen dönem 18 Temmuz 2010'dan başlayıp 31 Mart 2018'de sona ermektedir. Ekonometrik sonuçlar, Bitcoin ve altın getirileri arasında pozitif ve güçlü bir korelasyonun mevcut olduğunu ortaya koymaktadır, bu nedenle bunların tamamlayıcı olması muhtemeldir. Altının dijital varlıklarda yatırımcılar için çeşitlendirici faydalar sergilediği, ancak Bitcoin'in daha etkin bir şekilde değer aktarma yeteneğine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Dyhrberg (2016a), Bitcoin'in altın ile benzer riskten korunma yetenekleri gösterip göstermediğini ve bir değişim aracı olarak kullanılmaya uygun olup olmadığını araştırmaktadır. Tahminler için asimetrik Genelleştirilmiş Otoregresif Koşullu Değişkenlik (GARCH) spesifikasyonu benimsenmiştir ve inceleme 19 Temmuz 2010'dan 22 Mayıs 2015'e kadar olan süreyi kapsamaktadır. Elde edilen ekonometrik sonuçlara göre, Bitcoin riskten korunma amaçlı bir varlık olarak hizmet verebilir ve esas olarak riskli yatırımlar aramayan ekonomik birimler için uygundur. Daha kesin olmak gerekirse, Bitcoin, oynaklıkla ilgili kümelenme fenomenlerinin yanı sıra uzun vadeli dengeye düşük yakınsama sergiler. Ayrıca, altın için geçerli olana benzer şekilde volatilitede yüksek kalıcılık tespit edilmiştir. Bir değişim aracı olarak Bitcoin'e olan talep faktörünün Bitcoin fiyatları üzerinde şoklardan daha etkili olduğu bulunmuştur. Genel olarak, Bitcoin nispeten güvenli bir varlık olarak bulunur ve pozitif özelliklerin saf değer deposu ölçeğine kadar değişim araçlarıyla ilgili olarak altın ve ABD doları ile bir yerde sınıflandırılabilir.

Panagiotidis vd., (2019), borsa getirileri, dövizkurları, altın ve petrol getirileri, Federal Rezerv ve Avrupa Merkez Bankası oranları ve internet trendleri gibi faktörlerden kaynaklanan şokların Bitcoin getirileri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Ekonometrik sonuçlar, altına yapılan şokların Bitcoin getirilerini olumlu etkilediğine dair kanıtlar sağlamakta, ancak bu bulguların farklı ufuklarda istikrarlı olmadığı bulunmuştur. Dahası, Bitcoin'in petrol ve borsa şoklarının yanı sıra döviz piyasalarındaki ve makroekonomideki şoklara tepki gösterdiği, ancak eskisi kadar yoğun olmadığı ortaya çıkmıştır.

Jin vd., (2019) çalışmalarında Bitcoin, altın veya ham petrolün, riskten korunma varlıklarından oluşan bir sistemin piyasa değerlerinin oynaklığı hakkında daha iyi bilgi sağlayıp sağlamadığını araştırmaya odaklanmışlardır. Çalışmada çok değişkenli GARCH (MV-GARCH)

spesifikasyonları ve bilgi paylaşımı (IS) analizinin yanı sıra multifraktal aralıklı çapraz korelasyon analizi (MF-DCCA) çerçevesi kullanılmaktadır. İncelenen dönem 10 Mayıs 2013'ten 7 Eylül 2018'e kadar olan dönemi kapsamaktadır. Ampirik bulgular, Bitcoin, altın ve ham petrol arasındaki çapraz korelasyonlarda çok kırılmalılığın bariz varlığını göstermektedir. Ek olarak, Bitcoin'in altın ve ham petrol fiyatlarındaki istikrarsızlıktan daha kolay etkilendiğine dair kanıtlar sunmaktadır. Bitcoin'in bu piyasalardan önemli miktarda yayılma almasının nedeni de budur. Bitcoin ve altın arasındaki dinamik korelasyonlar biçimindeki ilişkinin incelenen tüm dönem boyunca neredeyse negatif olduğu vurgulanmaktadır. Genel olarak, altının riskten korunma yetenekleriyle ilgili olarak Bitcoin'den daha önemli bir belirleyici olduğu ve altın hakkındaki bilgilerin Bitcoin üzerinde diğer yoldan daha fazla etki yarattığı görülmektedir. Genel olarak, altının stresli zamanlarda Bitcoin'den daha iyi bir hedger yaptığı iddia edilmektedir.

Bitcoin ve altın ile ilgili literatür kapsamlı olmasına rağmen, bitcoin ile ham petrol veya bitcoin, altın ve ham petrol arasındaki yayılma ve bağlantılara odaklanan çalışmalar daha sınırlıdır. Okorie ve Lin (2020), VAR-MGARCH-GJR-BEKK tekniklerini ve Wald testlerini kullanarak ham petrol ile 10 kripto para birimi arasındaki oynaklık ilişkisini araştırmışlardır. Elde ettikleri sonuçlar, ham petrol piyasasından kripto para piyasalarına hem çift yönlü hem de tek yönlü yayılma olduğunu göstermiştir.

Zeng vd., (2019), bitcoin, altın ve ham petrol arasındaki ilişkileri analiz ettiği çalışmalarında dolar kurunu da dahil etmişlerdir. Çalışmanın dönemi 1 Mayıs 2013'ten 15 Şubat 2019'a kadar olan tarihleri kapsamaktadır. Elde ettikleri sonuçlar, kısa vadede getiriler için yayılmalar olmasına rağmen, verilen dönem için uzun vadede oynaklıklar arasında yayılmanın var olduğunu göstermiştir.

Gkillas vd., (2020), Granger nedensellik ve genelleştirilmiş dürtü tepkisi analizleri yoluyla bitcoin, altın ve ham petrol için gerçekleşen volatilité, gerçekleşen çarpıklık ve gerçekleşen basıklık gibi daha yüksek dağılım anları için yayılma etkisini analiz etmiştir. Yüksek frekanslı verilere ilişkin analizlerinin sonuçları, bunların yalnızca gerçekleşen oynaklık düzeyiyle değil, aynı zamanda atlama bileşenleri, çarpıklık ve basıklıkla da ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

3. Veri seti ve ekonometrik yöntem

3.1. Veri seti

Bu çalışmada bitcoin fiyatı ile dünyadaki önemli iki ekonomik gösterge arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu iki ekonomik gösterge varil başına ham petrol fiyatı (ABD doları cinsinden) ve ons başına altın fiyatını (ABD doları cinsinden) içermektedir. Bitcoin fiyatı ile ham petrol ve altın fiyatı arasındaki ilişkiyi araştırmak için bitcoin fiyatlarında büyük fiyat dalgalanmalarının gözlemlendiği Ocak 2019-Ağustos 2021 dönemine ait 128 haftalık veriler kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi için Vektör Otoregresif Model kullanılmış ve değişkenler arasındaki ilişkinin yönü Granger nedensellik testi ile belirlenmiştir. Bu çalışmada tüm analizler Eviews 12 paket programı yardımıyla gerçekleştirilmiştir.

3.2. Metodoloji

Bu bölümde bitcoin, altın fiyatı ve ham petrol fiyatı arasındaki ilişkinin araştırılmasında doğru modeli seçmek için kullanılan yöntemler anlatılmaktadır. Değişkenlerin tümü durağan ise sıradan bir zaman serisi analizi uygun olabilir, ancak durağan değilse bir eşbütünleşme analizi, Vektör Hata Düzeltme modeli veya Vektör Otoregresif modeli bu ilişkiyi test etmek için uygun model olabilir. Bu nedenle, bu bölüm durağanlık testlerinin açıklanmasıyla başlamaktadır. Durağanlık testlerinden sonra VAR modeli ve Granger Nedensellik testi açıklanmaktadır.

Durağanlık testleri

Durağanlık, zaman serisi verilerinin en kritik özelliklerinden biridir. Durağan olmayan serilerle analizi “sahte bir regresyon” ile sonuçlandırmak mümkündür. Öte yandan, durağan olmayan verilere sahip olmak, her zaman bu değişkenler arasındaki ilişkinin sahte regresyona neden olduğu anlamına gelmez. Değişkenler seviye formlarında eşbütünleşik ise, regresyon sonuçları onların uzun dönemli denge ilişkilerini gösterecektir.

Değişkenlerin durağanlık koşulunu karşılayıp karşılamadığını test etmek için birkaç yöntem vardır. Değişkenlerin durağanlığını test etmenin yollarından biri de birim kök testidir. Birim kökün varlığı durağan olmadığının bir kanıtıdır. Bu araştırmada Dickey Fuller Testinden elde edilen Genişletilmiş Dickey Fuller Birim Kök testi kullanılmıştır.

Geleneksel Dickey-Fuller testinde aşağıdaki 3 denklem çalıştırılabilir:

$$\Delta y_t = \beta_1 * y_{t-1} + \varepsilon_t$$

$$\Delta y_t = \beta_0 + \beta_1 * y_{t-1} + \varepsilon_t$$

$$\Delta y_t = \beta_0 + \beta_1 * y_{t-1} + \beta_2 * Trend + \varepsilon_t$$

Her üç testte de hipotez aşağıdaki gibidir:

$H_0: \beta_1 = 0$ Değişkenin birim kökü var, değişken durağan değil

$H_1: \beta_1 < 0$ Değişkenin birim kökü yok, değişken durağan

Vektör Otoregresif Model

Endojenite olasılığı, geleneksel çoklu doğrusal model tahminlerini önyargılı hale getirebilir. Bu noktada Vektör Otoregresif (VAR) Modeli içsellik problemleriyle başa çıkmak için tasarlanmış uygun bir modeldir. VAR modelinde tüm değişkenler içsel olarak ele alınır ve birbirleri üzerindeki etkileri hesaba katılır. Bu modellerde her değişken için bir denklem oluşturulur. Bu denklemlerde her değişken bağımlı değişken olur ve bağımlı değişkenin gecikmeli değerleri ve bağımsız değişkenlerin gecikmeli değerleri denkleme eklenir. Sonunda değişken sayısı kadar denklem olacaktır. Böylece her bir değişkenin diğer değişkenler üzerindeki etkisi test edilebilir. VAR modeli, iki değişken için aşağıdaki denklem sistemlerini kullanacaktır:

$$Y_t = \alpha_0 + \sum_{i=1}^m \beta_i Y_{t-1} + \sum_{i=1}^m \beta_i X_{t-i} + \varepsilon_t$$

$$X_t = \alpha_0 + \sum_{i=1}^m \beta_i Y_{t-1} + \sum_{i=1}^m \beta_i X_{t-i} + \varepsilon_t$$

VAR analizi, optimal gecikme uzunluğunu belirlemeyi gerektirir. Yukarıdaki denklemlerde m , optimal gecikmeyi ifade eder. Bilgi kriterlerine bağlı olarak uygun gecikme uzunluğu seçilir. Bu çalışmada kullanılan bilgi kriterleri Olabilirlik Oranı (LR) istatistikleri, Nihai Tahmin Hatası (FPE), Hannan-Quenn (HQ), Schwarz (SIC), Akaike (AIC). Modelin bilgi kriterleri ne kadar düşükse, o modelde kullanılan gecikme uzunluğu o kadar uygun olur. Ancak, optimal gecikme uzunluğuna karar vermek için sadece bilgi kriterleri yeterli değildir. VAR modeli bağımlı

değişkenin gecikmeli değerini içerdiğinden, seri korelasyon VAR analizinde çok kritik bir problemdir. Bu nedenle, optimal gecikmeyi belirlemeden önce, o gecikmeye sahip model sonuçları seri korelasyon açısından test edilmelidir. Uygun gecikme uzunluğu ancak hata terimlerinin seri olarak ilişkili olmadığı bulunduktan sonra seçilebilir.

Granger Nedensellik Testi

Regresyon analizinde ilgilenilen çalışma, bir değişkenin diğer değişkenlere bağımlılığıdır. Ancak bu her zaman bu değişkenler arasında nedensellik olduğu anlamına gelmez. Başka bir deyişle, nedensellik veya etkinin yönü, değişkenler arasında bir ilişkinin varlığı ile kanıtlanamaz (Gujarati,2013:652).

Granger nedensellik testi, aşağıdaki regresyon sistemlerini tahmin etmekten oluşur:

$$Y_t = \sum_{i=1}^m \beta_i Y_{t-i} + \sum_{i=1}^m \alpha_i X_{t-i} + \varepsilon_t$$

$$Y_t = \sum_{i=1}^m \gamma_i X_{t-i} + \sum_{i=1}^m \delta_i X_{t-i} + \varepsilon_t$$

Bu modelleri kullanarak Granger Nedensellik testi sadece değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlılığını değil, aynı zamanda bu değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü de ortaya çıkarır.

4.Ampirik bulgular

Çalışmada kullanılan değişkenler arasındaki çoklu doğrusallık probleminin olup olmadığını tespit etmek amacıyla öncelikle değişkenler arasındaki korelasyon ilişkisi araştırılır. Aşağıdaki Tablo 1 bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon matrisini göstermektedir.

Tablo 1. Korelasyon Matrisi

	<i>log_bitcoin</i>	<i>log_gold</i>	<i>log_oil</i>
<i>log_bitcoin</i>	1	0,67	0,52
<i>log_gold</i>	0,67	1	0,40
<i>log_oil</i>	0,52	0,40	1

Değişkenler arasındaki ikili korelasyon, modelde çoklu bağlantı olmadığını doğrulamaktadır, çünkü bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon %90'dan büyük değildir.

4.1. Birim Kök Testleri

Çalışmada kullanılan veriler, zaman serileri olduğundan birim kök durumunun incelenmesi gerekmektedir. Bu amaçla Genişletilmiş Dickey-Fuller (ADF) ve Philips-Perron (PP) testleri kullanılmıştır. Tablo 2 ve 3'te değişkenlere uygulanan ADF ve PP birim kök test sonuçlarını sunmaktadır. Bu sonuçlara göre, hem ADF hem PP testi altın değişkeninin düzey değerinde %95 düzeyinde durağan olduğunu göstermektedir. Diğer değişkenlerin durağanlık özellikleri birinci sıra farkta test edildiğinde H_0 hipotezi kabul edilmektedir.

Tablo 2: ADF Birim Kök Testi Sonuçları

Değişkenler	Düzye değeri		1.sıra fark değeri		Sonuç
	<i>Sabitli</i>	<i>Sabitli trendli</i>	<i>Sabitli</i>	<i>Sabitli trendli</i>	
<i>log_oil</i>	-2.209834	-2.377597	-7.167805*	-7.640792*	I(1)
<i>log_gold</i>	-3.476060	-3.492456**	-5.052103*	-5.338299*	I(0)
<i>log_bitcoin</i>	-1.783901	-1.780809	-7.480355*	-7.497159*	I(1)

* ve ** işaretleri sırasıyla %1 ve %5 anlamlılık düzeyinde boş hipotezin reddedildiğini gösterir.

Tablo 3: PP Birim Kök Testi Sonuçları

Değişkenler	Düzye değeri		1.sıra fark değeri		Sonuç
	<i>Sabitli</i>	<i>Sabitli trendli</i>	<i>Sabitli</i>	<i>Sabitli trendli</i>	
<i>log_oil</i>	-2.209805	-2.377820	-7.167936*	-7.640638*	I(1)
<i>log_gold</i>	-3.476086	-3.492456**	-5.052750*	-5.338309*	I(0)
<i>log_bitcoin</i>	-1.783979	-1.780868	-7.480460*	-7.497781*	I(1)

* ve ** işaretleri sırasıyla %1 ve %5 anlamlılık düzeyinde boş hipotezin reddedildiğini gösterir.

Uygulanan birim kök test sonuçlarından analize dahil edilen değişkenlerin hem durağan hem de durağan olmayan verilerden oluştuğunu görülmektedir. Değişkenler arasında eşbütünleşme aramanın ilk koşulu, tüm değişkenlerin aynı bütünleşme sırasına sahip olmalarıdır. Dolayısıyla bitcoin fiyatı, altın fiyatı ve ham petrol fiyatı değişkenleri arasında eşbütünleşme ilişkisi söz konusu değildir. Değişkenlerin herhangi bir eşbütünleşme vektörü olmadığını belirterek, bu değişkenler arasındaki ilişkiyi araştırma yollarından biri durağan olmayan değişkenleri durağan hale getirmektir. Bitcoin ve ham petrol fiyatının birinci farkı alındıktan sonra değişkenlerin tümü ile bir VAR modeli çalıştırılabilir.

4.2.VAR Modelinin Sonuçları

4.2.1.Gecikme Uzunluğunun Seçimi

VAR modelini çalıştırmanın ilk adımı uygun gecikme uzunluğunu belirlemektir. Aşağıdaki tabloda, farklı modellere göre gecikme uzunluğunun tespiti yapılmıştır.

Tablo 4: Gecikme Uzunluğu Seçimi için Bilgi Kriterleri

Lag	LogL	LR	FPE	AIC	SC	HQ
0	20.46131	NA	3.79e-06	-1.132801	-0.870364	-1.703569
1	107.126	126.8307	2.57e-08	-6.132706	-5.189307*	-5.744589
2	124.7025	31.14203*	1.89e-08*	-6.578301*	-4.701594	-6.063456*
3	140.6904	9.875690	3.40e-08	-6.109706	-3.549783	-5.401289

Bilgi kriteri istatistikleri, uygun gecikme uzunluğunun 2 olduğunu göstermektedir, çünkü 5 bilgi kriterinden 4'ü uygun model olarak gecikme 2 olan modeli seçmiştir.

4.2.2.VAR Modeli Tahminleri

2 gecikmeli VAR modelinin regresyon sonuçları aşağıdaki gibidir. Parantez içindeki istatistikler t istatistikleri, parantez içindeki istatistikler ise standart tahmin hatasıdır. t -istatistikleri katsayının, katsayıya ait standart hataya bölünmesiyle hesaplanır.

Tablo 5: VAR Modeli Regresyon Sonuçları

	<i>d(log_bitcoin)</i>	<i>log_gold</i>	<i>d(log_oil)</i>
<i>d(log_bitcoin(- 1))</i>	-0.084406 (0.07998) [-0.87993]	0.001036 (0.01401) [0.05996]	-0.011802 (0.02998) [-0.06008]
<i>d(log_bitcoin(- 2))</i>	0.014033 (0.08098) [0.15997]	0.015902 (0.01209) [0.46070]	0.042593 (0.04103) [1.41801]
<i>log_gold(- 1)</i>	0.720201 (0.60190) [1.19703]	0.799562*** (0.09399) [9.43001]	-0.127993 (0.21801) [-0.58091]
<i>log_gold(- 2)</i>	1.560132** (0.51603) [2.84902]	0.110305 (0.12698) [0.90123]	0.060330 (0.28962) [0.18297]
<i>d(log_oil(- 1))</i>	0.097801*** (0.25697) [2.94301]	-0.086601** (0.03629) [-2.07903]	0.150038* (0.07960) [1.90903]
<i>d(log_oil(- 2))</i>	-0.079356 (0.22998) [-0.29703]	0.064905 (0.02964) [1.48506]	-0.014908 (0.08403) [-0.05736]
<i>c</i>	1.438995 (1.59031) [0.90137]	0.680039*** (0.26301) [2.76680]	0.047709 (0.56038) [0.07390]
<i>R - squared</i>	0.21	0.76	0.18
<i>Adj. R - squared</i>	0.17	0.72	0.11

Not: *, **, *** sırasıyla %10, %5 ve %1 anlamlılık düzeyini göstermektedir.

VAR modeli regresyon sonuçları, altın fiyatının bitcoin fiyatı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Sonuçlara göre, *log_gold* katsayısının 1,56 olması nedeniyle önceki 2 dönemde altın fiyatındaki artış cari bitcoin fiyatı ile pozitif korelasyon göstermektedir. Bu ilişki de anlamlıdır, çünkü *log_gold(- 2)* katsayısının *t* istatistiği 2.84, bu da %5 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır. Benzer şekilde, bir önceki dönemde ham petrol fiyatındaki bir artış, *log_oil(- 1)* katsayısı 0.29 olduğu için mevcut bitcoin fiyatı ile pozitif korelasyon göstermektedir. Bu ilişki de anlamlıdır, çünkü *log_oil(- 1)* katsayısının *t* istatistiği 2,96'dır ve bu da %95 güvenilirlik düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Ayrıca VAR regresyon sonuçları bitcoin fiyatının altın fiyatı ve ham petrol fiyatı üzerinde önemli bir etkisinin olmadığını göstermektedir, çünkü bitcoin fiyatının gecikmeli değerlerinden hiçbiri bu değişkenler üzerinde anlamlı değildir.

4.3. Granger Nedensellik Testi

Granger nedensellik testi değişkenler arasındaki etki yönünü belirler. Granger nedensellik kullanılarak ilişkinin yönü hakkında yorum yapılabilmektedir. Granger Nedensellik testi sonuçları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 6: Granger Nedensellik Test sonuçları

Bağımlı değişken: $d(\log\_bitcoin)$		
Bağımsız değişken	Chi-sq	Prob.
$\log\_gold$	9.800156	0.0398
$d(\log\_oil)$	10.29871	0.0340
Hepsi	23.30891	0.0108
Bağımlı değişken: $\log\_gold$		
Bağımsız değişken	Chi-sq	Prob.
$d(\log\_bitcoin)$	2.052734	0.9034
$d(\log\_oil)$	9.793140	0.0654
Hepsi	16.60342	0.1198
Bağımlı değişken: $d(\log\_oil)$		
Bağımsız değişken	Chi-sq	Prob.
$d(\log\_bitcoin)$	6.613687	0.1431
$\log\_gold$	0.596872	0.8935
Hepsi	17.29736	0.1094

Granger nedensellik test sonuçlarına göre altın fiyatı bitcoin fiyatının Granger nedeni olduğu tespit edilmiştir. Altın fiyatına ait test istatistiklerinin p-değeri 0,0398'dir ve bu değer %5 anlamlılık seviyesinden daha düşüktür. Bu nedenle altın fiyatının bitcoin fiyatına neden olmadığına dair boş hipotez reddedilmektedir. Benzer şekilde ham petrol fiyatının p-değeri de %10'dan düşüktür. Bu nedenle ham petrol fiyatı %90 güvenilirlik düzeyinde bitcoin fiyatının Granger nedenidir. Diğer yandan bitcoin fiyatı altın ve ham petrol fiyatlarının Granger nedeni değildir. Bu durumda bitcoin fiyatının altın fiyatı ve petrol fiyatı ile olan Granger ilişkisinin çift taraflı olmadığı söylenebilir. Sonuç olarak Granger Nedensellik testi sonuçları VAR analizinin bulgularını doğruladığı söylenebilir. Her iki yöntem de ham petrol fiyatı ve altın fiyatının bitcoin fiyatı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Finansal varlıklar arasındaki ilişki, çeşitlendirme kararlarını etkileyebileceğinden yatırımcılar için çok önemlidir. Bu araştırma, bitcoin ile ham petrol ve altın fiyatları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bitcoin ile ham petrol ve altın fiyatları arasındaki ilişkiyi araştırmak için 2019-Ağustos 2021 dönemine ait 128 haftalık verilerle Vektör Otoregresif Model kullanılmış ve değişkenler arasındaki ilişkinin yönü Granger nedensellik testi ile belirlenmiştir.

VAR modeli sonuçlarına göre altın ve ham petrol fiyatlarının bitcoin fiyatları üzerinde anlamlı etkileri mevcuttur, fakat bitcoin fiyatının altın ve ham petrol fiyatları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır. VAR sonuçları, mevcut altın fiyatındaki bir artışın 2 hafta içinde bitcoin fiyatını artıracakını göstermektedir. Bu iki varlık arasındaki pozitif ilişki, literatürdeki bitcoin'in de yatırımcılar için altın gibi güvenilir bir araç olabileceği görüşünü kanıtlar niteliktedir. Benzer şekilde, VAR analizinin bulguları ham petrol fiyatı ile bitcoin fiyatı arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermektedir. Fakat petrol fiyatına ait katsayı çok küçük olup, önemsiz denilebilecek bir orandır. Öte yandan Granger nedensellik testine ait sonuçlar VAR analizinin bulgularını doğrulamaktadır. Granger nedensellik sonuçları, hem altın fiyatı hem de ham petrol fiyatının bitcoin fiyatının Granger anlamda nedeni olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmadan çıkan sonuç, bitcoin yatırımcılarının ham petrol ve altındaki fiyat değişimlerini dikkatli bir şekilde takip etmeleri gerektiğini göstermektedir. Sonuçlar, bitcoin, ham petrol ve altın fiyatları arasındaki ilişki açısından bazı değerli bilgiler sağlasa da, diğer dönemleri analiz etmek ve sonuçları bu çalışmadaki bulgularla karşılaştırmak faydalı olabilir. Genişletilmiş bir analiz, bu sonuçların kullanılan dönemlere özgü olup olmadığını veya genelleştirilip genelleştirilemeyeceğini görmemize yardımcı olacaktır. Ayrıca, finansal piyasalar birçok faktörden etkilendiğinden, bu çalışmanın bulguları genelleştirilse bile, yatırımcılar finansal piyasalardaki dinamiklerin değişebileceğini unutmamalıdır.

Kaynakça

Al Mamun, M., Uddin, G. S., Suleman, M. T., & Kang, S. H. (2020). Geopolitical risk, uncertainty and Bitcoin investment. <i>Physica A: Statistical Mechanics and its Applications</i> , 540, 123107.
Baur, D. G., Dimpfl, T., & Kuck, K. (2018). Bitcoin, gold and the US dollar—A replication and extension. <i>Finance research letters</i> , 25, 103-110.
Bouoiyour, J., Selmi, R., & Wohar, M. (2019). Bitcoin: competitor or complement to gold?. <i>Economics Bulletin</i> , 39(1), 186-191.
Bouri, E., Das, M., Gupta, R., & Roubaud, D. (2018). Spillovers between Bitcoin and other assets during bear and bull markets. <i>Applied Economics</i> , 50(55), 5935-5949.
Bouri, E., Shahzad, S. J. H., Roubaud, D., Kristoufek, L., & Lucey, B. (2020). Bitcoin, gold, and commodities as safe havens for stocks: New insight through wavelet analysis. <i>The Quarterly Review of Economics and Finance</i> , 77, 156-164.
Brière, M., Oosterlinck, K., & Szafarz, A. (2015). Virtual currency, tangible return: Portfolio diversification with bitcoin. <i>Journal of Asset Management</i> , 16(6), 365-373.
Chancharat, S., & Butda, J. (2021). Return and Volatility Linkages between Bitcoin, Gold Price, and Oil Price: Evidence from Diagonal BEKK–GARCH Model. In <i>Environmental, Social, and Governance Perspectives on Economic Development in Asia</i> . Emerald Publishing Limited.
CFTC (2021). "Digital Assets", https://www.cftc.gov/digitalassets/index.htm Date of access: 20.10.2021
Dyhrberg, A. H. (2016a). Bitcoin, gold and the dollar—A GARCH volatility analysis. <i>Finance Research Letters</i> , 16, 85-92.
Dyhrberg, A. H. (2016b). Hedging capabilities of bitcoin. Is it the virtual gold?. <i>Finance Research Letters</i> , 16, 139-144.
Gkillas, K., Bouri, E., Gupta, R., & Roubaud, D. (2020). Spillovers in Higher-Order Moments of Crude Oil, Gold, and Bitcoin. <i>The Quarterly Review of Economics and Finance</i> .
Guesmi, K., Saadi, S., Abid, I., & Ftiti, Z. (2019). Portfolio diversification with virtual currency: Evidence from bitcoin. <i>International Review of Financial Analysis</i> , 63, 431-437.
Gujarati, D. (2013). <i>Basic Econometrics</i> , 5th ed, U.S.A: Tata McGraw-Hill Education Pvt. Ltd.
Jin, J., Yu, J., Hu, Y., & Shang, Y. (2019). Which one is more informative in determining price movements of hedging assets? Evidence from Bitcoin, gold and crude oil markets. <i>Physica A: Statistical Mechanics and its Applications</i> , 527, 121121.
Klein, T., Thu, H. P., & Walther, T. (2018). Bitcoin is not the New Gold—A comparison of volatility, correlation, and portfolio performance. <i>International Review of Financial Analysis</i> , 59, 105-116.
Moussa, W., Mgadmi, N., Béjaoui, A., & Regaieg, R. (2021). Exploring the dynamic relationship between Bitcoin and commodities: New insights through STECM model. <i>Resources Policy</i> , 74, 102416.
Nakamoto, S. (2008). Bitcoin: A peer-to-peer electronic cash system. <i>Decentralized Business Review</i> , 21260.

Okorie, D. I., & Lin, B. (2020). Crude oil price and cryptocurrencies: evidence of volatility connectedness and hedging strategy. <i>Energy economics</i> , 87, 104703.
Panagiotidis, T., Stengos, T., & Vravosinos, O. (2018). On the determinants of bitcoin returns: A LASSO approach. <i>Finance Research Letters</i> , 27, 235-240.
Samah, H., Wajdi, M., & Regaïeg, R. (2018). Dynamic linkages among Bitcoin, gold prices and exchange rates of US Dollar in JPY, GBP and CNY: DCC EGARCH approach. <i>Journal of Academic Research in Economics</i> , 10(2).
Selmi, R., Mensi, W., Hammoudeh, S., & Bouoiyour, J. (2018). Is Bitcoin a hedge, a safe haven or a diversifier for oil price movements? A comparison with gold. <i>Energy Economics</i> , 74, 787-801.
Shahzad, S. J. H., Bouri, E., Roubaud, D., Kristoufek, L., & Lucey, B. (2019). Is Bitcoin a better safe-haven investment than gold and commodities?. <i>International Review of Financial Analysis</i> , 63, 322-330.
Symitsi, E., & Chalvatzis, K. J. (2019). The economic value of Bitcoin: A portfolio analysis of currencies, gold, oil and stocks. <i>Research in International Business and Finance</i> , 48, 97-110.
Yu, J., Shang, Y., & Li, X. (2021). Dependence and Risk Spillover among Hedging Assets: Evidence from Bitcoin, Gold, and USD. <i>Discrete Dynamics in Nature and Society</i> , 2021.
Zeng, S., Liu, X., Li, X., Wei, Q., & Shang, Y. (2019). Information dominance among hedging assets: Evidence from return and volatility directional spillovers in time and frequency domains. <i>Physica A: Statistical Mechanics and its Applications</i> , 536, 122565.
Zhang, J., & He, Q. Z. (2021). Dynamic Cross-Market Volatility Spillover Based on MSV Model: Evidence from Bitcoin, Gold, Crude Oil, and Stock Markets. <i>Complexity</i> , 2021.

Citizens and European Institutions

Badea Irina-Raluca, PhD
Romania

Received: 3 November 2021

Accepted: 5 December 2021

Abstract

The citizen is the pawn around whom the European institutions run, having the permanent duty of granting their fundamental rights and freedoms in a sound, non-discriminatory legal context.

Hence, the aim of the present paper is to raise the awareness of the citizens regarding their rights within the European Union and also their limitations. In this respect, I will identify the main EU institutions and their functional mechanisms which liaise civil participation in the decision-making process at EU level. For instance, I will approach the following institutions as human rights defenders: the European Parliament with the pertaining Committee on Petitions; the European Commission with the European Citizens' Initiative and the Eurobarometer; the European Ombudsman. Through these accountable institutions, citizens are provided with reliable remedies to their issues, remedies which represent a favourable premise for increasing transparency in the conduct of public administration.

Keywords: citizen; European institutions; good administration

JEL Codes: H83, K38

1. Introduction

The institutions, bodies, offices and agencies of the European Union form the administrative apparatus of EU, which responds to the needs of the EU citizenry. From the legislative to the executive role, and also within the power of judicial control, the Union's institutions respect the democratic values of the rule of law, providing EU citizens with mechanisms for civil participation in the Union's decision-making process.

Notably, the citizen becomes a link in the European decision-making process, together with the European Commission, which proposes the adoption of new legislative acts, on the one

hand, and the European Parliament and the Council of the European Union, which adopts EU legislation.

This paper is structured in three sections apart from the introduction and conclusions, in accordance with the set objectives, as follows: ***European institutions – Human Rights Defenders, European citizens and their rights, Binomial EU citizen – European institutions.***

Given the mechanisms for lodging a complaint within EU, namely the European Parliament's Committee on Petitions, the infringement procedure opened by the European Commission, the Aarhus Convention, the Berne Convention, the European Anti-Fraud Office and the European Ombudsman, opting for one of them for reporting a violation of European Union law is influenced by many factors. Among these factors, the most important are the conditions relating to the nature of the applicant, the competence of the institution or body, the reason for action, the material, financial and time resources available to the applicant. Accordingly, the present paper reviews the mechanisms of civil participation in several fields of interest.

2. European institutions – Human Rights Defenders

The European Union represents a geopolitical entity founded from the need of a “United States of Europe” (Winston Churchill) to restore democracy in Europe and counter the idea and realization of a new armed conflict. The European Union first set up an economic cooperation organization, creating the European Economic Community (1957, Treaty of Rome). Of the six founding states, the European Union currently consists of 27 Member States, including Romania.

The European Union is based on the rule of law and operates on the basis of founding, amending and acceding treaties, most recently amended by the Treaty of Lisbon in 2007 (in force since 2009), as follows: Treaty on European Union (TEU); Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU); Treaty establishing the European Atomic Energy Community; Charter of Fundamental Rights of the European Union.

These treaties constitute rules of primary law, forming part of Community legislation containing the rules of procedure of the European institutions, which increases the transparency and effectiveness of policies adopted at EU level.

The creation of this community of public international law was the foundation of Europe's economic recovery, which has since benefited from a political, economic and, to a large extent, monetary union.

The Treaty on European Union, known as the Maastricht Treaty, which came into force on 1 November 1993, establishes the European Union as a common political union and European citizen institution for nationals of Member States, as well as the right to petition the European Parliament and the European Ombudsman. The institutions of the European Union stipulated in the Treaty on European Union are as follows (Treaty on European Union, 2012):

- “European Parliament;
- European Council;
- Council of the European Union;
- European Commission;
- Court of Justice of the European Union;
- European Central Bank and
- European Court of Auditors”.

Other EU bodies (European Union, official website, n.d.) are: the European Economic and Social Committee; European Committee of the Regions; European Investment Bank; European Data Protection Board, European Ombudsman and so on, each of them being assigned tasks in service of states and/or individuals.

Most EU institutions were created from the moment of the European Community establishment. The Treaty of Nice in 2001 sought to prepare the EU for significant enlargement and the Convention on the Future of Europe pursued the development of a new legal basis for the Union, in the form of a Treaty establishing a Constitution for Europe, which was not ratified. The constitution aimed to transform the existing European Union and the European Community into a single European Union, which should have functioned on the basis of a single constitutional treaty. Only the European Atomic Energy Community (Euratom) was to continue to function as an independent community, although closely associated with the European Union, as before (European Commission, official website, 2016).

As the European Convention on Human Rights is the main instrument for the protection of fundamental rights at EU level, all Member States absorbed it as an EU acquis lever. The European Commission has repeatedly proposed (in 1979, 1990 and 1993) the accession of the EC to the Convention. When asked for an opinion on this subject, the Court of Justice found in 1996, in its opinion 2/94, that the Treaty does not provide for any EC competence to adopt human rights rules or to conclude international conventions in this field, which made accession legally impossible. The Lisbon Treaty remedied this situation by introducing Article 6 (2), which made EU accession to the European Convention on Human Rights mandatory. Therefore, as regards respect for the fundamental rights, the EU is under the control of an external court, namely the European Court of Human Rights (ECHR). This accession would allow EU citizens, but also third-country nationals located in EU, to challenge directly before the ECHR, on the basis of the Convention provisions, legal acts adopted by the EU and also the Member States. (European Parliament, 2021).

3. European citizens and their rights

The individual rights of citizens and European citizenship are enshrined in the Charter of Fundamental Rights of the European Union, in the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) and in Article 9 of the Treaty on European Union (TEU). These rights are a key factor in the process of shaping European identity. A Member State may be penalized if it seriously infringes the basic values of the Union.

European citizenship, as originally defined and later enriched by other European regulations and case law, guarantees freedom of movement and residence in the territory of the EU Member States, the right not to be discriminated against on the grounds of nationality, the right to choose and candidate for election, the right to petition, as well as rights related to social security, medical benefits and education.

When we talk about public administration within the Union, there is a need to highlight the observance of the principles of good administration, which should ensure an efficient, transparent public management, guided by clear and accessible administrative procedures.

The right to good administration is enshrined in Article 41 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, which, since the entry into force of the Treaty of Lisbon on 1 December 2009, has become a source of primary legislation at Union level. Thus, “everyone

now has the legal right to the proper administration of his or her affairs within the EU institutions”. (European Ombudsman, 2002)

According to the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the right to good administration includes the right of an individual to (Charter of Fundamental Rights of the European Union, article 41):

- “be heard, before any individual measure which would affect him or her adversely is taken;
- have access to his or her file, while respecting the legitimate interests of confidentiality and of professional and business secrecy”;
- receive the rationale of the administration for its decisions.

On the other hand, Jacob Söderman, the first European Ombudsman, externalized the effort to define good administration by the European Code of Good Administrative Behavior, ratified by the European Parliament resolution of 6 September 2001.

The Code outlines the expected behavior of the Union institutions, which will serve as a reference in the Ombudsman's examination of an alleged case of maladministration, with provisions on the time frame within which the author of a request or complaint must be informed on the obligation to send the correspondence of the competent service to solve it, on the obligation to listen to the citizen and to analyze his observations when the administrative decision determines consequences that affect his legitimate rights or interests and the obligation to to give reasons for decisions which infringe the rights or legal interests of a natural person or a legal person governed by private law and to specify the means of appeal (Nicu, 2006).

The right to petition is also stipulated in the Charter, which provides that “any citizen of the Union and any natural or legal person residing or having its registered office in a Member State (Charter of Fundamental Rights of the European Union, art. 44) is entitled to address the European Parliament”.

Not only does the EU citizenship confer rights guaranteed by sound legislative bases but also incurs civic responsibilities.

Civil participation in the elaboration of EU public policies can be achieved through various initiatives, participatory tools such as: *European Citizens' Initiative*; the *Europe for Citizens programme*; *public consultations*; *dialogues with citizens*; *civil society dialogue*. EU citizens

also have certain levers at their disposal that they can use when they consider that their fundamental rights in relations with the EU institutions and bodies have been violated. These tools can be either bottom-up or top-down. Whereas petitions to the European Parliament and complaints to the European Ombudsman fall into the bottom-up category, leading in some instances to inquiries and changes, public consultations and dialogues with citizens are top-down tools (Rusak, 2018, p. 10).

One way to spread EU values is to organize campaigns to raise awareness among European citizenry and the international community, as well as to draw national governments' attention to issues of particular interest. Annually, since 1983, under the generic name *European Year of...*, various themes are promoted, among which we mention: *equal opportunities for all* (2007), *intercultural dialogue* (2008), *combating poverty and social exclusion* (2010), *volunteering* (2011), *active ageing and solidarity between generations* (2012), *the citizens* (2013-2014) and so on. *The European Year of Rail* has taken place in 2021 during a 2 months criss-cross (september – october) of the European continent by the railway in order to promote travel by train as a safer and greener means of transport. In this respect, local, national and cross-border projects that address the theme chosen for that year often receive additional funding.

Through the European years, the EU institutions and national governments also send a strong political message and are committed to taking this issue into account in future policy-making. In some cases, the European Commission may propose new legislation in this area.

4. Binomial EU citizen – European institutions

First of all, participatory democracy can take many forms, ranging from citizens' initiatives to substantiated proposals from an economic organization, non-governmental organizations, professional associations, educational and/or research institutions, public authorities, where the EU citizens intervention is possible.

The *European Citizens' Initiative (ECI)* is the latest but remarkable instrument of democratic participation at EU level, being the first transnational instrument. The European Citizens' Initiative meets the requirement of bringing the decision closer to the citizens. It is the way in which citizens can propose legislative projects on the agenda of the European Union, in areas where the Union has powers in lawmaking. Previously, the right of legislative initiative within the European Union was exercised only by the European Commission, as the

main implementing body and as a representative of the European Union's interest. The Maastricht Treaty (1992), strengthened by the Lisbon Treaty (2007), also gives the European Parliament the right of legislative initiative, allowing it to ask the Commission to present a proposal. At the same time, Member States, within the framework of the joint foreign and security policy, have the right of legislative initiative.

Through ECI, citizens, if there are collected one million signatures from people in at least a quarter of the Member States, can invite the Commission to propose a legal act in line with the EU Treaties. Since 2011, when a regulation laying down detailed procedures for ECI was first implemented, six such initiatives have successfully reached the Commission's table. Starting in January 2020, new rules will be applied to make ECI more accessible, with 11 initiatives currently ongoing.

According to the official website of the European Parliament, a total of 85 initiatives were registered up to November 2021, of which 6 were successful, entailing the Commission's obligation to communicate its decision and, in favourable cases, to implement regulations to improve the situation exposed.

The *EU citizenship report: empowering citizens and protecting their rights* prepared by the European Commission in 2020 takes stock of the progress made on EU citizenship since the last report in 2017. The report also sets out new priorities and actions to empower the EU citizens, such as an update of the EU guidelines on free movement, taking into account the lessons learned during the COVID-19 pandemic.

The report addresses issues of democratic participation and inclusion of EU citizens, free movement of citizens and labor mobility, protection of EU citizens and promotion of EU values, solidarity in actions involving citizens and their awareness of their guaranteed rights and freedoms.

Moreover, the above-mentioned report is supported of facts and law by the results of public consultations of EU citizens on their rights, held between July and October 2020, the European Commission being interested in the opinion and perception of both individuals and a wide range stakeholders, such as public administration authorities, local and national authorities, non-governmental organizations, intergovernmental organizations, political parties, European institutions, private entities, researchers, academia. There were 343 respondents to this public consultation, of which about 90% are individuals, and the rest

belongs to organizations and other categories. Although public consultations are not characterized by representativeness, given the distinct impact of covariant variables, they reveal the way in which the analyzed phenomena are perceived, offering explanations on the way of life of the participants. Moreover, the report in question is supported in law and in fact by the results of public consultations of EU citizens on their rights, held between July and October 2020, the European Commission being interested in the opinion and perception of both individuals and a wide range stakeholders, such as public administration authorities, local and national authorities, non-governmental organizations, intergovernmental organizations, political parties, European institutions, private entities, researchers, teachers. There were 343 respondents to this public consultation, of which about 90% are individuals, and the rest come from organizations and other categories. Although public consultations are not characterized by representativeness, given the distinct impact of covariant variables, they reveal the way in which the analyzed phenomena are perceived, offering explanations on the way of living of the participants.

To summarize, as a result of documentation analysis, we can draw up the following conclusions:

- 36% of those who answered a seven-question questionnaire (approximately 270 respondents) consider that they are somewhat informed about their rights as EU citizens, while 20% consider that they are quite poorly informed;

- the level of awareness of EU citizens' rights decreases with age, but is higher in case of graduates and postgraduates;

- 43 respondents considered themselves discriminated on grounds of nationality when exercising their right of free movement within the EU;

- about 50% of respondents have lived or are living for more than 3 months in another EU member state than the country in which they were born;

- those who have moved to another country, although fairly well informed before moving, have encountered administrative problems related to social benefits, health insurance, registration procedures, tax policy, etc .;

- respondents consider that an electronic identification system for administrative purposes, as well as existing sites at national level, would be useful in the context of the mobility of individuals within the EU;

- more than 80% of respondents voted in the last European elections in 2019, and 46% of respondents believe that electronic voting offers more benefits than risks;

- the right to consular protection was exercised by a small number of citizens, for issues such as the loss of travel documents, legal issues, including arrest. Although experiences involving consular protection in third countries, where there is no embassy or consulate of the country of residence are rare, respondents believe that EU delegations should play an active role in providing support to third countries and consular cooperation should be intense;

- the majority of EU citizens who have received medical services in a non-EU Member State of residence have not exercised their right to reimbursement of the value of cross-border medical services;

- 49 respondents lived in one state and worked in another, but only 20 of them were exempted from payroll taxation and in the state of residence;

- in the context of the COVID-19 pandemic, 168 respondents were informed about the repatriation flights organized for EU citizens who were in other states.

Briefly, EU citizens consulted on this initiative consider that information on citizens' rights is lacking, and that awareness-raising campaigns should be developed through media channels. At the same time, the lack of information at national level is the most common barrier, followed by limitations such as language and administrative procedures.

The actions that the European Commission will implement throughout the year 2021 aim at:

- updating the directives on the exercise of the voting rights of mobile citizens in local and European elections;

- involvement of citizens in the legislative process;

- the inclusion of EU citizens through the “*Citizens, Equality, Rights and Values*” programme;

- launching various funding mechanisms for culture, promoting EU values;

- updating the guide on the right to free movement and residence (2009) in 2022 taking into account the diversity of families, various new measures, the jurisprudence of the European Court of Justice;

- implementation of new measures to combat discrimination etc.

The Commission also consults the public through *Eurobarometer*, which compiles statistics on various topics of public interest. Thus, the European Commission is an institution concerned with the life, standard of living, respect for the rights of EU citizens, seeking to eliminate legal uncertainties in the exercise of their rights.

The European Parliament is the only democratically elected EU institution; namely, it Article 39 of the Charter stipulates that “every citizen of the Union has the right to vote and to stand as a candidate in elections to the European Parliament, in the Member State in which he or she resides. the same conditions as the nationals of this state”.

Any EU citizen, anyone residing in a EU country, any company, organization or association based within the borders of the European Union, so all physical and legal residents of EU Member States can ***petition the European Parliament*** for the application of EU law or in order to take a position on certain issues. The right to petition is the oldest participatory instrument, as enshrined in the Maastricht Treaty, and the conditions for the admissibility of petitions submitted to the Committee on Petitions reject, on average, one third of petitions due to addressing issues beyond the EU's remit (Rules of Procedure of the European Parliament, Title IX, Rule 226).

Based on the work of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, Members of Parliament debate and adopt, in plenary, resolutions on the situation of fundamental rights in the EU and on a number of particular issues related to the protection of these rights in the Member States.

The ***European Ombudsman*** is an institution that investigates complaints about maladministration by EU institutions and bodies. Complaints may be lodged by nationals of Member States or residents of the Union or by EU-based associations and businesses.

The institution of the European Ombudsman aims at the improvement “of the protection of citizens or any natural or legal person residing or established in a Member State in cases of maladministration by the institutions, bodies, offices or agencies of the European Union; and thus strengthen the openness and democratic scrutiny of the decision-making process and administration at the level of the EU institutions”.

Based on art. 43 of the Charter, “any citizen of the Union and any natural or legal person residing or having its registered office in a member state have the right to refer the matter to

InTraders International Trade Academic Journal Vol.4 Iss.1 e-ISSN-2667-4408

the European Ombudsman for maladministration in the work of the institutions, bodies, offices or agencies of the Union, with the exception of the Court of Justice of the European Union in the exercise of its jurisdiction”.

The European Ombudsman operates in various fields, the ultimate goal being to ensure the implementation of good administration principles at the European Union level. As a human rights defender, its scope refers without being limited to: transparency of the EU decision-making process and guarantee public access to it through existing modalities, “including public access to documents and information, as well as the role of the lobby” 39; ensuring the proper conduct of civil servants from an ethical point of view; compliance with procedures and principles in the management of Union public funds; ensuring the observance of the fundamental rights provided for in the Charter of Fundamental Rights of the European Union; implementation of administrative procedures and practices at the level of the EU institutions and bodies in compliance with the implementing rules; solving problems related to EU staff.

Thus, if a citizen considers that he has been the victim of abusive behavior, discrimination, abuse of power, refusal to provide information, unjustified delay or incorrect procedures applied by an entity mentioned above, the citizen can call to a non-contentious means of resolving the issue, in this case the European Ombudsman, a public defender of citizens' rights.

In literature (Lae, 2011), the Ombudsman is seen as a “cheaper” alternative to the CJEU for the following reasons: the complainant must not have necessarily suffered harm before making a complaint to the Ombudsman; the applicant is not obliged to exhaust the remedies against the defendant before submitting the complaint to the Ombudsman; no fees are charged and legal representation is not required; the applicant must not submit evidence of the alleged maladministration; the non-contentious procedure is faster than the one initiated in the courts of the Union.

Although the solutions adopted by the Ombudsman are not binding on the entities to which they are addressed, the acceptance rate of the recommendations made by the Ombudsman is quite high, at around 80%, which reflects a high degree of confidence in the Ombudsman from the EU institutions or bodies. Furthermore, it also gives confidence to the citizens, who are encouraged to resort to this non-contentious remedy.

According to a study carried out by the CEE Bankwatch Network in 2006 (CEE Bankwatch Network, 2006, P. 10), the European Ombudsman is the best option in situations related to: respect of the fundamental rights of citizens under the Charter; transparency of the EU institutions and access to information and documents; delay or failure to respond to requests to the EU institutions; selection and recruitment procedures and the rights of civil servants⁴⁰. Although still in the first decade of activity at the time of the study, the Ombudsman has since enjoyed positive feedback from the complainants, proposing to expedite the examination of complaints within one month of their registration, with the closure of the inquiry (if any) within one year.

5. Conclusions

In conclusion, there are currently many levers for involving citizens in the Union's decision-making process. It should be noted, however, that in order to consider certain initiatives, it is necessary to jointly employ a large number of citizens (for example, one million signatures in the case of ECI), which makes it difficult to address certain critical situations. Whether we are talking about the general interest or the particular interest, there are mechanisms that address many issues related, in general, to legality and good governance at EU level.

Civil participation in the elaboration, implementation and/or surveillance of a public policy at the EU level implies the acknowledgement of individual or entities' rights in order to support or sanction the measures imposed. From an economic point of view, numerous initiatives of citizens refer to taxes, energy consumption and resources, climatic change, unemployment, litigations and so on; therefore, the engine around which civil participation is encouraged comes down to welfare.

References

Studies, guides and reports

InTraders International Trade Academic Journal Vol.4 Iss.1 e-ISSN-2667-4408

www.intraders.org

1. CEE Bankwatch Network, *Citizen's guide to European complaint mechanisms*, 2006.
2. European Commission, *EU Citizenship Report 2020: Empowering citizens and protecting their rights*, 2020, retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu_citizenship_report_2020_-_empowering_citizens_and_protecting_their_rights_en.pdf.
3. European Commission, *Results of the Public Consultation on EU Citizenship Rights 2020*, retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/results_of_the_public_consultation_on_eu_citizenship_rights_2020_-_factsheet_en.pdf.
4. Lae, Elena, *The Impact of the European Ombudsman on the European Commission: Improvements in Methods of Operation and Evolving Principles of European Good Governance*, 2011.
5. Nicu, Alina Livia, *The European Code of Good Administrative Behaviour and the Romanian Administrative phenomenon*, Danubius Proceedings, Vol. 1, 2006, pp. 108-114.
6. European Ombudsman, *The European Code of Good Administrative Behaviour*, 2015.
7. European Parliament, *The Protection of Article 2 TEU Values in the EU*, 2021, retrieved from https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/ro/FTU_4.1.2.pdf.
8. Russack, Sophia, *Pathways for Citizens to Engage in EU Policymaking in Direct Democracy in the EU: The Myth of a Citizen's Union*, Rowman & Littlefield International, 2018, pp. 9-41.

Legal acts

1. Treaty on European Union (consolidated version), OJ C 326, 26.10.2012, pp. 13–390.
2. Charter of Fundamental Rights of the European Union, OJ C 326/26.10.2012.
3. Rules of Procedure of the European Parliament, 9th parliamentary term, January 2021.

Websites

1. <http://europedirectbucuresti.ier.ro/wp-content/uploads/Brosura-ED-Initiativa-cetateneasca-europeana.pdf> , accessed: 10.05.2021.
2. https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-committee-regions_ro, accessed: 11.05.2021.
3. <https://op.europa.eu/webpub/com/abc-of-eu-law/ro/>, accessed: 05.05.2021.
4. <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work>, accessed: 11.05.2021.
5. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/ro/be-heard/citizen-s-initiative>, accessed: 12.05.2021.
6. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/section/187/institutiile-si-organele-uniunii-europene>, accessed: 05.05.2021.
7. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/18/ombudsmanul-european>, accessed: 15.05.2021.

InTraders Academic Platform

Topics based on international trade, business, economics and supply chain management.

Under InTraders trade mark, we conduct InTraders October Conferences, May Conferences, InTraders International Trade Academic Journal, Economy Blog and International Market Search.

"We caress the souls of researchers"

InTraders Academic Platform

www.intraders.org

October Conferences

www.intraders.org/october

May Conferences

www.intraders.org/may

Academic Journal

www.dergipark.gov.tr/intraders

Economy News

www.intraders.org/news